

Ogólne warunki ubezpieczenia PZU DOM Plus

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/34/2012 z dnia 31 stycznia 2012 r.

Spis treści

Rozdział I Postanowienia wstępne	str. 1
Rozdział II Definicje	str. 2
Rozdział III Ubezpieczenie mienia	str. 9
Przedmiot ubezpieczenia	str. 9
Zwrot kosztów	str. 10
Zakres ubezpieczenia	str. 10
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 11
Suma ubezpieczenia	str. 12
Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych	str. 14
Ustalenie wysokości odszkodowania	str. 14
Rozdział IV Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym	str. 16
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	str. 16
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 16
Suma gwarancyjna	str. 17
Ustalenie i wypłata odszkodowania	str. 17
Rozdział V Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków	str. 17
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	str. 17
Suma ubezpieczenia	str. 17
Rodzaje i wysokość świadczeń	str. 17
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 18
Ustalenie i wypłata świadczeń	str. 19
Rozdział VI Ubezpieczenie szklanych przedmiotów od stłuczenia	str. 20
Przedmiot ubezpieczenia	str. 20
Zakres ubezpieczenia	str. 20
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 20
Suma ubezpieczenia	str. 20
Ustalenie wysokości odszkodowania	str. 20
Rozdział VII PZU Pomoc w domu	str. 20
Przedmiot ubezpieczenia	str. 20
Zakres ubezpieczenia	str. 21
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 23
Rozdział VIII Postanowienia wspólne	str. 24
Wyłączenia odpowiedzialności do wszystkich rodzajów ubezpieczeń	str. 24
Zawarcie umowy ubezpieczenia	str. 24
Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia	str. 24
Początek i koniec odpowiedzialności PZU SA	str. 25
Składka ubezpieczeniowa	str. 25
Zwrot składki	str. 25
Prawa i obowiązki stron	str. 25
Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców	str. 27
Wypłata odszkodowania lub świadczenia i obowiązki informacyjne PZU SA	str. 27
Przejęcie roszczeń na PZU SA	str. 28
Rozdział IX Postanowienia końcowe	str. 28

Rozdział I

Postanowienia wstępne

§ 1

- Ogólne warunki ubezpieczenia PZU DOM Plus, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „PZU SA”, z osobami fizycznymi.
- Z zastrzeżeniem ust. 3–8, na podstawie OWU Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia:
 - mienia;
 - odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym;
 - następstw nieszczęśliwych wypadków;
 - szklanych przedmiotów od stłuczenia;
 - PZU Pomoc w domu.
- Zawarcie umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym możliwe jest wyłącznie wówczas, gdy umowa ta zawarta jest również w zakresie ubezpieczenia mienia stanowiącego lokal mieszkalny, budynek mieszkalny, budynek niemieszkalny, budynek mieszkalny w stadium budowy, budynek niemieszkalny w stadium budowy,

- ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia.
4. Zawarcie umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków możliwe jest wyłącznie wówczas, gdy umowa ta zawarta jest również w zakresie ubezpieczenia mienia stanowiącego lokal mieszkalny, budynek mieszkalny, budynek niemieszkalny, budynek mieszkalny w stadium budowy, budynek niemieszkalny w stadium budowy, ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia.
 5. Zawarcie umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia szklanych przedmiotów od stłuczenia możliwe jest wyłącznie wówczas, gdy umowa ta zawarta jest również w zakresie ubezpieczenia mienia stanowiącego lokal mieszkalny, budynek mieszkalny, ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia.
 6. Umowa ubezpieczenia zawierana w zakresie ubezpieczenia mienia stanowiącego lokal mieszkalny, budynek mieszkalny, ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia, zawierana jest jednocześnie w zakresie PZU Pomoc w domu w wariantcie Komfort.
 7. Umowa ubezpieczenia, o której mowa w ust. 6, może być zawarta również w zakresie ubezpieczenia PZU Pomoc w domu w wariantcie Super albo ubezpieczenia PZU Pomoc w domu w wariantcie Super Plus.
 8. Zawarcie umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia PZU Pomoc w domu bez jednoczesnego zawarcia tej umowy w zakresie mienia stanowiącego lokal mieszkalny, budynek mieszkalny, ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia, możliwe jest wyłącznie w wariantcie Super albo w wariantcie Super Plus.
 9. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU.
 10. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
 11. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych, OWU mają zastosowanie w zakresie nie uregulowanym tymi postanowieniami.
 12. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
- b) nagle i niezależne od woli Ubezpieczonego zatrzęsienie się drzwi w taki sposób, że Ubezpieczony pozostaje na zewnątrz miejsca ubezpieczenia, a klucze lub inne urządzenia otwierające znajdują się wewnątrz miejsca ubezpieczenia;
 - 3) **awaria instalacji** – wynikające z przyczyny zewnętrznej lub wewnętrznej nagle, niespodziewane i niezależne od woli Ubezpieczonego uszkodzenie instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania, powodujące zaprzestanie jej funkcjonowania lub nieprawidłowość działania, co wiąże się z powstaniem lub możliwością powstania szkód w mieniu znajdującym się w miejscu ubezpieczenia;
 - 4) **awaria sprzętu RTV, AGD lub PC** – uszkodzenie uniemożliwiające prawidłowe korzystanie ze sprzętu RTV, AGD lub PC, które nie jest spowodowane bezpośrednim działaniem człowieka oraz nie jest skutkiem użytkowania niezgodnego z instrukcją obsługi;
 - 5) **biżuteria** – przedmioty osobistego użytku przeznaczone do ozdoby, wykonane w całości lub w części z materiałów szlachetnych lub półszlachetnych, tj.: złota, srebra, platyny, miedzi, mosiądzu, kamieni szlachetnych lub półszlachetnych, a także zegarki na rękę niezależnie od materiału, z którego zostały wykonane;
 - 6) **bójka** – starcie trzech albo więcej osób wzajemnie zadających sobie rany, z których każda występuje w podwójnym charakterze – jako napadnięty i napastnik;
 - 7) **budowla** – następujące obiekty budowlane:
 - a) ogrodzenie posesji wraz z bramą, otwieraną ręcznie lub automatycznie i jej wyposażeniem instalacyjnym, a także zamontowane na stałe na ogrodzeniu posesji lub bramie skrzynki na listy, urządzenia domofonu, video-domofonu,
 - b) nawierzchnie placów i podjazdów,
 - c) wiata,
 - d) szopa,
 - e) szambo,
 - f) przydomowa oczyszczalnia ścieków,
 - g) przydomowy zbiornik na gaz płynny lub paliwa płynne,
 - h) niewielkie obiekty trwale związane z gruntem służące dekoracji, rekreacji lub utrzymaniu porządku: posągi, grille murowane, fontanny, studnie, oczka wodne, baseny, pergole, altany, huśtawki, zjeżdżalnie, piaskownice, śmietniki, donice,
 - i) instalacje znajdujące się na terenie posesji nie będące stałym elementem lub elementem zewnętrznym;
 - 8) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach wraz ze stałymi elementami oraz elementami zewnętrznymi;
 - 9) **budynek mieszkalny** – budynek jednorodzinny w zabudowie pojedynczej, bliźniaczej lub szeregowej lub wielorodzinny, przeznaczony na cele mieszkalne;
 - 10) **budynek niemieszkalny** – budynek inny niż budynek mieszkalny, w tym garaż, nie służący do prowadzenia działalności gospodarczej;
 - 11) **budynek o palnej konstrukcji** – budynek posiadający:
 - a) ściany nośne wykonane z elementów drewnianych lub
 - b) pokrycie dachowe z drewnianych gontów, trzciny lub słomy;
 - 12) **budynek mieszkalny w stadium budowy, budynek niemieszkalny w stadium budowy** – budynek mieszkalny albo budynek niemieszkalny nowo wznoszony, a także rozbudowę lub nadbudowę istniejącego budynku mieszkalnego lub budynku niemieszkalnego, przy czym przyjmuje się, że:
 - a) rozpoczęcie budowy, nadbudowy lub rozbudowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych,

Rozdział II

Definicje

§ 2

Przez użyte w OWU pojęcia rozumie się:

- 1) **akty terroryzmu** – działania indywidualne lub grupowe skierowane przeciwko ludności lub mieniu w celu wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności, dezorganizacji życia publicznego, transportu publicznego, zakładów usługowych lub wytwórczych – dla osiągnięcia skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych;
- 2) **awaria drzwi zewnętrznych** –
 - a) zacięcie się zamka, zaklinowanie się złamanego klucza lub innego urządzenia otwierającego w zamku lub zniszczenie zamka przez osoby trzecie w taki sposób, że otwarcie drzwi do miejsca ubezpieczenia nie jest możliwe bez interwencji ślusarza,

- w szczególności wytyczenia geodezyjnego budynku w terenie, wykonania niwelacji terenu, zagospodarowania terenu wraz z budową tymczasowych obiektów, wykonania przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy, nadbudowy lub rozbudowy,
- b) zakończenie budowy nadbudowy lub rozbudowy następuje w momencie:
- pierwszego zamieszkania – w przypadku budynku mieszkalnego nowo wznoszonego,
 - rozpoczęcia użytkowania – w przypadku budynku niemieszkalnego nowo wznoszonego,
 - zakończenia prac – w przypadku rozbudowy lub nadbudowy budynku mieszkalnego lub budynku niemieszkalnego;
- 13) **choroba przewlekła** – chorobę o długotrwałym przebiegu, trwającą zwykle miesiącami lub latami, stale lub okresowo leczoną;
- 14) **choroba zakaźna** – chorobę wywołaną zakażeniem drobnoustrojami, jadami wytwarzanymi przez drobnoustroje lub zarażeniem pasożytami;
- 15) **czasowa niezdolność do pracy** – powstała w następstwie wypadku ubezpieczeniowego czasową niezdolność Ubezpieczonego do wykonywania pracy zarobkowej udokumentowaną zaświadczeniem lekarskim o czasowej niezdolności do pracy wystawionym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- 16) **czynności życia prywatnego** – czynności dotyczące sfery prywatnej, nie związane z aktywnością zawodową i pozostające bez związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, pracą zarobkową, praktyczną nauką zawodu poza siedzibą szkoły; za czynności życia prywatnego nie uważa się wykonywania działalności gospodarczej, wolnego zawodu, pełnienia wszelkiego rodzaju funkcji, w tym funkcji honorowych we wszelkiego rodzaju związkach, zrzeszeniach, organizacjach społeczno-politycznych oraz pracy w charakterze wolontariusza;
- 17) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie, w tym w związku z usiłowaniami lub dokonaniem kradzieży z włamaniem; w ramach ryzyka dewastacji PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za ubezpieczone mienie, które uległo zaborowi w celu jego przywłaszczenia;
- 18) **dotatkowe zabezpieczenie antywłamaniowe** –
- a) alarm – elektroniczny system wizualno-dźwiękowy o działaniu lokalnym lub z powiadamianiem stałego adresata alarmu, tj. Ubezpieczonego bądź osoby wyznaczonej przez Ubezpieczonego jako odpowiedzialnej za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych,
 - b) zamki w drzwiach zewnętrznych prowadzących do lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego posiadające atest potwierdzający ich zwiększoną odporność na włamanie,
 - c) drzwi antywłamaniowe posiadające atest potwierdzający ich zwiększoną odporność na włamanie,
 - d) zamontowane na oknach, drzwiach balkonowych, tarasowych lub innych częściach oszklonych, żaluzje posiadające atest potwierdzający ich zwiększoną odporność na włamanie lub kraty,
 - e) okna, przeszkłone drzwi tarasowe lub balkonowe posiadające atest potwierdzający ich zwiększoną odporność na włamanie;
- 19) **dokument osobisty** – imienny dokument identyfikujący Ubezpieczonego lub osobę bliską Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, tj.: dowód osobisty, paszport, prawo jazdy, legitymacja szkolna lub studencka;
- 20) **dzieła sztuki** – posiadające wartość kolekcjonerską, zabytkową lub artystyczną, wymienione poniżej ruchomości domowe, ich części lub zespoły:
- a) oryginalne dzieła plastyczne: obrazy, rzeźby lub grafiki, a także oryginalne dzieła rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - b) przedmioty zgromadzone i uporządkowane według koncepcji osób, które te kolekcje tworzyły,
 - c) numizmaty lub pamiątki historyczne,
 - d) urządzenia, środki transportu oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentujące poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) książki i materiały biblioteczne,
 - f) wytwory sztuki ludowej i rękodzieła,
 - g) przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji, a także ich skatalogowane zbiory zgromadzone i uporządkowane według określonych kategorii;
- 21) **dym i sadza** – zawiesinę cząsteczek będącą bezpośrednim skutkiem:
- a) spalania, która nagle i w sposób krótkotrwały wydobywa się z urządzeń znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi oraz przy sprawnym działaniu urządzeń wentylacyjnych,
 - b) ognia, niezależnie od miejsca jego powstania;
- 22) **eksplozja** – gwałtowną zmianę stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż skutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagle wyrównanie ciśnienia; za spowodowane eksplozją uważa się też szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 23) **elementy zewnętrzne** – elementy wyposażenia znajdujące się na zewnątrz lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy oraz trwale z nim związane, w szczególności:
- a) rynny i rury spustowe,
 - b) zabudowy balkonów lub tarasów,
 - c) balustrady,
 - d) parapety,
 - e) instalacja odgromowa,
 - f) markizy,
 - g) kolektory słoneczne (solary),
 - h) urządzenia stanowiące osprzęt instalacji, służące do prawidłowego funkcjonowania budynku lub lokalu mieszkalnego, np. pompa ciepła, domofon, video-domofon, z wyłączeniem zewnętrznych: anten telewizyjnych i radiowych, urządzeń klimatyzacyjnych lub wentylacyjnych oraz elementów zabezpieczeń przeciwkradzieżowych i przeciwpożarowych;
- 24) **garaż** – budynek niemieszkalny, przeznaczony do parkowania pojazdów mechanicznych;
- 25) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 26) **graffiti** – napisy, rysunki lub symbole zamieszczane w sposób niezgodny z przepisami prawa i wbrew woli Ubezpieczonego na elewacji, oknach, drzwiach zewnętrznych, dachach ubezpieczonych budynków, elementach zewnętrznych, budowlach, obiektach specjalistycznych lub nagrobkach

- cmentarnych, a także ich zabrudzenie farbą lub inną substancją barwiącą;
- 27) **hospitalizacja** – pobyt Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie wypadku ubezpieczeniowego trwający nieprzerwanie, dłużej niż 1 dzień:
- którego celem jest poddanie się uzasadnionemu stanem zdrowia leczeniu i który jest niezbędny z medycznego punktu widzenia, a odroczenie w czasie pomocy medycznej w szpitalu mogłoby skutkować utratą zdrowia albo życia, lub
 - związany z leczeniem stanów powstałych w następstwie wypadku ubezpieczeniowego, których nie można leczyć ambulatoryjnie;
- dzień pobytu w szpitalu oznacza dzień kalendarzowy, w którym Ubezpieczony przebywał w szpitalu, niezależnie od tego, ile czasu w danym dniu trwał jego pobyt, przy czym za pierwszy dzień przyjmuje się dzień rejestracji, a za ostatni – dzień wypisu ze szpitala;
- 28) **huk ponaddźwiękowy** – falę uderzeniową wytworzoną przez statek powietrzny poruszający się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 29) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s ustalanej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zwany dalej „IMGW”, którego działanie wyrządza masowe szkody; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania, bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 30) **instalacja:**
- instalacja centralnego ogrzewania – układ przewodów i urządzeń służących do dostarczania ciepła za pomocą wody, pary wodnej lub powietrza do pomieszczeń,
 - instalacja elektryczna – układ przewodów i urządzeń mający początek w przypadku budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy na złączach kablowych łączących wewnętrzną sieć elektryczną tego budynku z siecią zewnętrzną, albo w przypadku lokalu mieszkalnego w tablicy bezpiecznikowej a koniec w gniazdkach wtyczkowych, włącznikach i wypustach oświetleniowych,
 - instalacja kanalizacyjna – system rur, koryt, kolektorów służący do odprowadzania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych,
 - instalacja wodna – układ połączonych przewodów, armatury i urządzeń służący do zaopatrywania w zimną i ciepłą wodę,
 - instalacja gazowa,
 - instalacja telefoniczna,
 - instalacja sieciowa,
 - instalacja antenowa z wyłączeniem zewnętrznych anten telewizyjnych i radiowych,
 - instalacja przeciwkradzieżowa,
 - instalacja przeciwpożarowa,
 - instalacja domofonu lub video-domofonu,
 - instalacja solarna,
 - instalacja drenażowa,
 - instalacja zraszająca,
 - instalacja oświetleniowa,
 - każda inna niż wymieniona w lit. a–o instalacja służąca do prawidłowej eksploatacji lub do używania zgodnie z przeznaczeniem lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy, a także posesji na której znajduje się ubezpieczony budynek;
- 31) **koszty nabycia produktów spożywczych, które uległy rozmrożeniu** – koszty poniesione w celu nabycia produktów spożywczych, które uległy rozmrożeniu, tj. utraciły przydatność do spożycia w wyniku podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym znajdującym się w miejscu ubezpieczenia w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym;
- 32) **koszty poszukiwania przyczyny zalania** – udokumentowane koszty materiałów i robocizny poniesione w celu:
- odnalezienia elementów instalacji wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania, których uszkodzenie lub wada było bezpośrednią przyczyną zalania w lokalu mieszkalnym, budynku mieszkalnym lub budynku niemieszkalnym,
 - przywrócenia stanu sprzed powstania szkody, tj. usunięcia uszkodzeń lub wad w instalacji wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania lub jej wyposażeniu oraz naprawy stałych elementów zniszczonych lub uszkodzonych wskutek poszukiwania przyczyny zalania;
- 33) **koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody** – udokumentowane koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku (odpadów) wraz z ich kosztami składowania lub utylizacji oraz koszty rozbiórki i demontażu elementów niezdatnych do użytku;
- 34) **kradzież z włamaniem** – zabór cudzego mienia w celu przywłaszczenia, którego sprawca dokonał albo usiłował dokonać z miejsca ubezpieczenia po usunięciu – przy użyciu siły lub narzędzi – istniejących zabezpieczeń pozostawiając ślady na tych zabezpieczeniach stanowiące dowód użycia siły lub narzędzi lub po otwarciu zabezpieczeń kluczem lub innym urządzeniem otwierającym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku (tj. z zastosowaniem przemocy fizycznej albo groźby natychmiastowego jej użycia lub z doprowadzeniem osoby do nieprzytomności lub bezbronności albo poprzez przywłaszczenie lub wyłudzenie kluczy lub innych urządzeń otwierających dokonane z użyciem podstępów wobec osób małoletnich, niedołączonych – będących w podeszłym wieku lub nie w pełni sprawnych);
- 35) **krwotok śródczaszkowy** – wynaczynienie krwi do jamy czaszki;
- 36) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, błota, skał lub kamieni ze zboczy górskich;
- 37) **leczenie:**
- wizyty lekarskie, zabiegi ambulatoryjne, zabiegi operacyjne, badania zlecone przez lekarza, rehabilitację,
 - przyjmowanie leków oraz stosowanie środków opatrunkowych przepisanych przez lekarza,
 - leczenie ambulatoryjne lub szpitalne,
 - transport z miejsca wypadku ubezpieczeniowego do szpitala, ambulatorium lub innego miejsca udzielenia pierwszej pomocy medycznej, z wyłączeniem transportu między placówkami medycznymi i z placówki medycznej do miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania Ubezpieczonego oraz dojazdów Ubezpieczonego w związku z okolicznościami wymienionymi w lit. a–c;
- 38) **leczenie uciążliwe** – związane z wypadkiem ubezpieczeniowym leczenie Ubezpieczonego, w wyniku którego Ubezpieczony przeszedł operację chirurgiczną lub był hospitalizowany przez okres co najmniej pięciu dni;
- 39) **lokal mieszkalny** – znajdujące się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym wyodrębnione pomieszczenie lub pomieszczenia służące do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, stanowiące odrębną nieruchomość albo będące przedmiotem spółdzielczego prawa do lokalu oraz przynależne do tego lokalu;

- a) pomieszczenie gospodarcze,
b) pomieszczenie garażowe w budynku mieszkalnym wielorodzinnym lub miejsce postojowe w budynku mieszkalnym wielorodzinnym,
wraz ze stałymi elementami i elementami zewnętrznymi;
- 40) **lokal zastępczy** – lokal lub pokój hotelowy, udostępniany przez PZU SA Ubezpieczonemu w celu zaspokojenia jego potrzeb mieszkaniowych, przy czym lokalizacja lokalu zastępczego nie musi odpowiadać lokalizacji miejsca ubezpieczenia, a jego powierzchnia, wykończenie lub wyposażenie nie musi odpowiadać parametrom technicznym i jakościowym miejsca ubezpieczenia;
- 41) **miejsce ubezpieczenia** – w przypadku ubezpieczenia:
a) mienia – znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wskazany w umowie ubezpieczenia:
– ubezpieczony lokal mieszkalny, budynek mieszkalny, budynek niemieszkalny, budynek mieszkalny w stadium budowy, budynek niemieszkalny w stadium budowy, budowla lub obiekt specjalistyczny oraz posesja, na której znajduje się ten ubezpieczony budynek, budowla lub obiekt specjalistyczny,
– lokal mieszkalny (z wyłączeniem przynależnego do tego lokalu miejsca postojowego w budynku mieszkalnym wielorodzinnym), budynek mieszkalny, budynek niemieszkalny, wewnątrz którego znajdują się ubezpieczone ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia,
– ubezpieczony nagrobek cmentarny,
b) szklanych przedmiotów od stłuczenia – znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wskazany w umowie ubezpieczenia lokal mieszkalny lub budynek mieszkalny, wewnątrz którego znajdują się ubezpieczone szklane przedmioty,
c) PZU Pomoc w domu – znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wskazany w umowie ubezpieczenia lokal mieszkalny lub budynek mieszkalny będący w posiadaniu osoby fizycznej, na rachunek której zawarta została umowa ubezpieczenia, na podstawie tytułu prawnego;
- 42) **mienie służbowe** – przenośny sprzęt elektroniczny lub telefony komórkowe przekazane przez pracodawcę Ubezpieczonemu lub osobie bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, do używania na podstawie dokumentu nakładającego odpowiedzialność materialną na korzystającego z tego mienia;
- 43) **mienie wypożyczone** – przedmioty znajdujące się czasowo w posiadaniu Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, jeżeli zostały mu wypożyczone lub oddane do używania przez organizację sportową, społeczną lub inną jednostkę organizacyjną, o ile wypożyczenie lub oddanie do używania zostało udokumentowane;
- 44) **monitoring** – system antywłamaniowy wywołujący alarm w jednostce policji lub agencji ochrony mienia i zapewniający dojazd na miejsce zdarzenia w czasie nie dłuższym niż 15 minut od momentu odebrania zgłoszenia przez jednostkę policji lub agencję ochrony mienia;
- 45) **nadbudowa** – podwyższenie istniejącego budynku mieszkalnego lub budynku niemieszkalnego przy niezmienionej powierzchni zabudowanej;
- 46) **nagle zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy, zagrażający życiu lub zdrowiu Ubezpieczonego, wymagający udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej;
- 47) **nagrobek cmentarny** – płytę umieszczoną na cokole wraz z tablicą napisową, rzeźbą nagrobną lub innymi elementami ozdobnymi albo grobowiec z dostępnym wnętrzem usytuowany na cmentarzu komunalnym lub wyznaniowym;
- 48) **następstwa wypadku ubezpieczeniowego** – w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków: uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć;
- 49) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł;
- 50) **obiekt specjalistyczny** – szklarnię lub tunel foliowy;
- 51) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 52) **opad** – woda pochodząca z naturalnych opadów w postaci deszczu, topniejącego śniegu i lodu lub gradu powodująca zalanie ubezpieczonego przedmiotu;
- 53) **operacja chirurgiczna** – zabieg medyczny wykonany w placówce medycznej przez lekarza uprawnionego do jego wykonania, w znieczuleniu ogólnym lub miejscowym, niezbędny z medycznego punktu widzenia w celu wyleczenia lub zmniejszenia objawów choroby lub urazu powstałych w następstwie wypadku ubezpieczeniowego i przeprowadzony metodą:
a) otwartą lub
b) endoskopową;
operacją chirurgiczną nie są takie zabiegi medyczne jak punkcje, biopsje, iniekcje, nakłucia, cewnikowania, zgłębnikowania, kaniulacje, dializy, blokady, wenesekcje, tamponady, wziernikowania;
- 54) **osoba bliska** – małżonka, konkubenta, wstępnego, zstępnego, brata, siostrę, ojczyma, macochę, pasierba, teścia, teściową, zięcia, synową, przysposobionego, przysposabiającego, pozostającego pod opieką lub przyjętego na wychowanie w ramach rodziny zastępczej w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego;
- 55) **osoba trzecia** – każdą osobę nie będącą Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym;
- 56) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowane działalnością ludzką zsuwanie się ziemi po stoku;
- 57) **papiery wartościowe** – czek, weksle, obligacje, akcje, konosamenty, akredytywy dokumentowe i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę;
- 58) **piorun** – bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne na ubezpieczony przedmiot, pozostawiające ślady tego zdarzenia;
- 59) **placówka medyczna** – zakład opieki zdrowotnej działający zgodnie z obowiązującymi przepisami na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub lekarza prowadzącego praktykę lekarską na podstawie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyści;
- 60) **pomieszczenie garażowe** – pomieszczenie w budynku mieszkalnym jednorodzinny albo pomieszczenie w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przynależne do lokalu mieszkalnego – przeznaczone do parkowania pojazdów mechanicznych;
- 61) **pomieszczenie gospodarcze** – pomieszczenie w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przynależne do lokalu mieszkalnego oraz przeznaczone do wyłącznego użytku Ubezpieczonego, np. piwnica, pralnia, suszarnia, strych; do pomieszczeń gospodarczych nie zalicza się zabudowanych korytarzy;
- 62) **pomoc domowa** – każdą osobę (np. gosposię, ogrodnika, opiekunkę do dzieci, osobę sprawującą opiekę nad osobą niepełnosprawną, osobę sprawującą opiekę nad psem) wykonującą powierzone prace pomocnicze w gospodarstwie domowym na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej zawartej z Ubezpieczonym lub z osobą bliską Ubezpieczonego, o której mowa w § 12;

- 63) **posesja** – będąca w posiadaniu Ubezpieczonego, na podstawie tytułu prawnego, nieruchomości gruntową, na której znajduje się budynek mieszkalny, budynek, niemieszkalny lub inne zabudowania;
- 64) **powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego** – powierzchnię wszystkich pomieszczeń znajdujących się w lokalu mieszkalnym, w szczególności pokoi, kuchni, przedpokoi, korytarzy, łazienek; za powierzchnię użytkową lokalu nie uważa się powierzchni balkonów, tarasów, loggii, antresoli oraz pomieszczeń gospodarczych; przy czym powierzchnię użytkową lokalu mieszkalnego ustala się w zależności od wysokości pomieszczenia: w przypadku wysokości powyżej 2,20 m – przyjmuje się 100% powierzchni, w przypadku wysokości od 1,40 m do 2,20 m – przyjmuje się 50% powierzchni, w przypadku wysokości poniżej 1,40 m – nie wlicza się tej powierzchni do powierzchni użytkowej lokalu;
- 65) **powódź** – zalanie terenów wskutek:
- podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
 - spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych,
 - podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych (cofka);
- 66) **praca zarobkowa** – każdą formę świadczenia pracy za wynagrodzeniem w ramach umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także w zakresie wykonywania działalności gospodarczej we własnym imieniu; w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków za pracę zarobkową uważa się także prowadzenie gospodarstwa rolnego;
- 67) **przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** – niezbędne z medycznego punktu widzenia wyroby medyczne, zastępujące utracone narządy (organy) lub wspomagające utraconą funkcję narządów (organów), zalecone przez lekarza leczącego;
- 68) **przedstawiciel ustawowy** – rodzica sprawującego władzę rodzicielską albo opiekuna ustanowionego przez sąd;
- 69) **przepięcie** – nagły wzrost napięcia w sieci elektrycznej;
- 70) **psy agresywne** – rasy psów uznawanych za agresywne na podstawie obowiązujących przepisów prawa polskiego oraz psy o widocznych cechach tych ras;
- 71) **PZU Pomoc** – jednostkę działającą na rzecz PZU SA, do której Ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) zobowiązany jest zgłosić telefonicznie wypadek ubezpieczeniowy; PZU Pomoc działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu;
- 72) **rabunek w miejscu ubezpieczenia** – zabór ubezpieczonego mienia w miejscu ubezpieczenia dokonany:
- z zastosowaniem przemocy fizycznej albo groźby natychmiastowego jej użycia lub z doprowadzeniem osoby do nieprzytomności lub bezbronności,
 - przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia, doprowadził osobę posiadającą klucze do lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy stanowiącego miejsce ubezpieczenia i zmusił ją do otworzenia tego budynku lub lokalu, w których znajdują się ubezpieczone ruchomości domowe lub stałe elementy albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi,
 - poprzez przywłaszczenie lub wyłudzenie mienia dokonane z użyciem podstępstwa wobec przebywających w miejscu ubezpieczenia osób małoletnich, niedołążnych – będących w podeszłym wieku lub nie w pełni sprawnych;
- 73) **rabunek poza miejscem ubezpieczenia** – zabór ubezpieczonych ruchomości domowych poza miejscem ubezpieczenia dokonany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, albo groźby natychmiastowego jej użycia lub z doprowadzeniem Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, do nieprzytomności lub bezbronności;
- 74) **rehabilitacja** – niezbędne z medycznego punktu widzenia leczenie usprawniające następstwa wypadku ubezpieczeniowego, wykonywane przez osoby mające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia;
- 75) **remont** – wykonanie robót budowlanych, instalacyjnych lub elektrycznych, wykraczających poza zakres bieżącej konserwacji, polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego;
- 76) **rozbudowa** – powiększenie powierzchni zabudowanej istniejącego budynku mieszkalnego lub budynku niemieszkalnego;
- 77) **ruchomości domowe** – mienie ruchome, w szczególności:
- meble, z wyłączeniem mebli wbudowanych lub zamontowanych na stałe,
 - sprzęt zmechanizowany, z wyłączeniem sprzętu zmechanizowanego przeznaczonego do zamontowania lub obudowania w meblach wbudowanych lub zamontowanych na stałe,
 - elementy dekoracji wnętrz nie zamontowane na stałe,
 - przedmioty ze srebra, złota lub platyny, monety lub biżuteria,
 - gotówka,
 - odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
 - zapasy gospodarstwa domowego,
 - sprzęt audiowizualny (w tym również anteny telewizyjne i radiowe zainstalowane na zewnątrz lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego i trwale z nim związane), komputerowy, fotograficzny, instrumenty muzyczne, aparaty telefoniczne,
 - sprzęt biurowy,
 - mienie służbowe,
 - mienie wypożyczone,
 - sprzęt turystyczny, ogrodniczy i sportowy,
 - wózki dziecięce, wózki inwalidzkie, rowery,
 - części zamienne do samochodów, motocykli i motorowerów oraz ich dodatkowe wyposażenie,
 - rośliny doniczkowe,
 - zwierzęta domowe;
- 78) **sporty wysokiego ryzyka** – sporty motorowe i motorowodne (tj. sporty, których nie można uprawiać bez silnika stosowanego jako bezpośredni napęd lub jako siła pociągowa), lotnicze (szybownictwo, baloniarstwo, spadochroniarstwo, lotniarstwo, paralotniarstwo, motolotniarstwo oraz wszelkie ich odmiany), alpinizm, speleologia, wspinaczka skalna, rafting i wszystkie jego odmiany, nurkowanie z użyciem specjalistycznego sprzętu, żeglarstwo morskie, surfing, kitesurfing, windsurfing, jazda na nartach lub snowboardzie poza oznakowanymi trasami zjazdowymi, skoki bungee, sporty walki oraz uczestniczenie w wyprawach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi;
- 79) **sprzęt AGD** – znajdujące się w miejscu ubezpieczenia kuchnie gazowe lub elektryczne, pralki, pralko-suszarki i elektryczne suszarki ubraniowe, chłodziarko-zamrażarki, zamrażarki lub zmywarki, które nie są wykorzystywane do pracy zarobkowej;
- 80) **sprzęt biurowy** – sprzęt elektroniczny, tj. komputer stacjonarny wraz z monitorem, komputer przenośny, drukarka, skaner, telefon stacjonarny, faks oraz meble, który jest wykorzystywany do pracy zarobkowej wykonywanej przez

- Ubezpieczonego lub osobę bliską Ubezpieczonego, o której mowa w § 12;
- 81) **sprzęt PC** – znajdujące się w miejscu ubezpieczenia komputery stacjonarne wraz z monitorami lub komputery przenośne, które nie są wykorzystywane do pracy zarobkowej;
- 82) **sprzęt RTV** – znajdujące się w miejscu ubezpieczenia urządzenia audio-video zasilane wyłącznie z sieci elektrycznej, których zasilanie z baterii lub akumulatora nie jest możliwe, tj. odbiorniki telewizyjne, odtwarzacze, nagrywarki DVD, zestawy HI-FI, które nie są wykorzystywane do pracy zarobkowej;
- 83) **stałe elementy** – zamontowane na stałe lub wbudowane elementy wyposażenia wewnątrz lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy, w szczególności:
- a) meble wraz z zamontowanym w nich na stałe lub obudowanym tymi meblami sprzętem zmechanizowanym,
 - b) trwale związane z podłożem: wykładziny ścian, podłóg, schodów, sufitów lub słupów,
 - c) kominki,
 - d) schody wewnętrzne, antresole,
 - e) tynki i powłoki malarskie,
 - f) podwieszane sufity,
 - g) wewnętrzne ścianki działowe dowolnej konstrukcji,
 - h) zamontowane na stałe: stolarkę okienną i drzwiową wraz z oszkleniami i zamknięciami,
 - i) kraty okienne, rolety antywłamaniowe, czujki, sygnalizatory i inne elementy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych i przeciwpożarowych,
 - j) instalacje,
 - k) urządzenia, wyposażenie lub oprzyrządowanie instalacji np. umywalki, zlewy, wanny, kabiny prysznicowe, brodziki, piece, grzejniki, podgrzewacze wody, gniazda wtyczkowe lub włączniki,
 - l) lustra wmontowane w ścianach;
- za stałe elementy uważa się także:
- elementy, o których mowa w lit. a–l, które nie zostały jeszcze wbudowane lub zamontowane, potwierdzone dowodem ich zakupu,
 - zewnętrzne urządzenia klimatyzacyjne lub wentylacyjne, kraty okienne, rolety antywłamaniowe, czujki, sygnalizatory i inne elementy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych lub przeciwpożarowych trwale związane z lokalem mieszkalnym, budynkiem mieszkalnym, budynkiem niemieszkalnym, budynkiem mieszkalnym w stadium budowy lub budynkiem niemieszkalnym w stadium budowy;
- 84) **stopień zużycia technicznego** – miarę utraty wartości ubezpieczonego mienia, wynikającą z okresu jego eksploatacji, trwałości zastosowanych materiałów, jakości wykonanych robót budowlanych, instalacyjnych lub elektrycznych, sposobu użytkowania oraz prowadzonej gospodarki remontowej;
- 85) **suma gwarancyjna** – w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej określoną w umowie ubezpieczenia kwotą stanowiącą górną granicę odpowiedzialności PZU SA;
- 86) **suma ubezpieczenia** – w ubezpieczeniu mienia lub szklanych przedmiotów od stłuczenia określoną w umowie ubezpieczenia kwotą stanowiącą górną granicę odpowiedzialności PZU SA; jeżeli umowa ubezpieczenia przewiduje limit odpowiedzialności PZU SA z tytułu określonych szkód objętych ochroną ubezpieczeniową, wówczas górną granicę odpowiedzialności za daną szkodę stanowi ustalony limit;
- 87) **szkoda** – w ubezpieczeniu:
- a) mienia lub szklanych przedmiotów od stłuczenia – szkodę rzeczową,
 - b) odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym – szkodę rzeczową lub szkodę na osobie;
- 88) **szkoda całkowita** – naruszenie bądź zniszczenie elementów konstrukcyjnych budynku mieszkalnego, w którym znajduje się ubezpieczony lokal mieszkalny w stopniu uniemożliwiającym dalsze zamieszkiwanie tego lokalu bez zagrożenia dla życia lub zdrowia lokatorów i nie dające się naprawić albo powodujące unicestwienie lokalu mieszkalnego;
- 89) **szkoda na osobie** – w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym szkodę powstałą wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 90) **szkoda rzeczowa** – szkodę powstałą wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy; w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym szkoda rzeczowa obejmuje także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy;
- 91) **szpital** – zakład opieki zdrowotnej świadczący przy wykorzystaniu wykwalifikowanego zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego całodobową opiekę nad chorymi w zakresie diagnostyki i leczenia; pojęcie to nie obejmuje domu opieki, hospicjum, ośrodka leczenia uzależnień, ośrodków sanatoryjnych i uzdrowiskowych, prewentoriów, szpitali sanatoryjnych;
- 92) **śnieg i lód** – naturalny opad w postaci śniegu lub lód oddziałujący swoim ciężarem bezpośrednio na ubezpieczony przedmiot albo mogący spowodować przewrócenie się pod wpływem jego ciężaru drzew lub innych sąsiadujących obiektów na ubezpieczony przedmiot – powodując uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego przedmiotu;
- 93) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – trwałe, nie rokujące poprawy uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia;
- 94) **trzęsienie ziemi** – naturalne, gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
- 95) **Ubezpieczający** – osobę fizyczną, która zawarła umowę ubezpieczenia;
- 96) **Ubezpieczony:**
- a) w ubezpieczeniu mienia, szklanych przedmiotów od stłuczenia i odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym – osobę fizyczną, na rachunek której zawarta została umowa ubezpieczenia,
 - b) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków – osobę fizyczną, na rachunek której zawarta została umowa ubezpieczenia, a także wskazane w umowie ubezpieczenia jej osoby bliskie pozostające z nią we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - c) w ubezpieczeniu PZU Pomoc w domu – osobę fizyczną, na rachunek której zawarta została umowa ubezpieczenia oraz jej osoby bliskie pozostające z nią we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 97) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednio uderzenie w ubezpieczone mienie pojazdu mechanicznego lub szynowego, jego części lub przewożonego w nim ładunku;
- 98) **unicestwienie** – całkowite zniszczenie lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, budowli, obiektu specjalistycznego lub nagrobka cmentarnego w takim stopniu, że nie jest możliwa ich naprawa albo odbudowa, a odtworzenie przedmiotu tego samego rodzaju wymaga usunięcia

- pozostałości i wzniesienia nowego lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, budowli, obiektu specjalistycznego lub nagrobka cmentarnego;
- 99) **upadek statku powietrznego** – katastrofę albo przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 100) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się drzew lub masztów lub oderwanie się i upadek ich części na ubezpieczony przedmiot; przez maszty należy rozumieć również słupy energetyczne, kominy lub latarnie;
- 101) **uposażony** – osobę wskazaną imiennie przez Ubezpieczonego jako upoważnioną do otrzymania świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego;
- 102) **uprawniony z umowy ubezpieczenia** – osobę uprawnioną do świadczenia z tytułu umowy ubezpieczenia nie będącą Ubezpieczonym ani uposażonym;
- 103) **uszkodzenie ciała** – uszkodzenie organu lub narządu spowodowane wypadkiem ubezpieczeniowym;
- 104) **wartość nowa** – wartość odpowiadającą kosztom przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego:
- dla lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, budowli, obiektu specjalistycznego lub nagrobka cmentarnego – wartość odpowiadającą kosztom naprawy lub odbudowy określoną zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów;
 - dla stałych elementów – wartość odpowiadającą kosztom naprawy lub odbudowy określoną zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, lub nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki przy uwzględnieniu średnich cen obowiązujących na danym terenie oraz kosztów montażu;
 - dla ruchomości domowych – wartość odpowiadającą kosztom naprawy lub nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki przy uwzględnieniu średnich cen obowiązujących na danym terenie oraz kosztów montażu;
- 105) **wartość rynkowa lokalu mieszkalnego** – wartość odpowiadającą iloczynowi powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i średniej ceny rynkowej 1 m² w danej miejscowości lub dzielnicy miasta w odniesieniu do lokalu mieszkalnego o podobnych parametrach, standardzie wykończenia i porównywalnym stanie technicznym;
- 106) **wartość rzeczowista** – wartość nową pomniejszoną o stopień zużycia technicznego;
- 107) **wiek budynku** – różnicę pomiędzy rokiem, na który przypada określony w umowie ubezpieczenia pierwszy dzień okresu ubezpieczenia i rokiem budowy budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy; przy czym za rok budowy budynku uważa się:
- w przypadku budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy polegającej na rozbudowie lub nadbudowie lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy polegającej na rozbudowie lub nadbudowie – rok, w którym został dopuszczony po raz pierwszy do użytkowania na podstawie prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie lub prawomocnego zawiadomienia o zakończeniu budowy; jeżeli rok wydania prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie lub rok prawomocnego zawiadomienia o zakończeniu budowy nie są znane, rok budowy określa się jako rok pierwszego zamieszkania budynku mieszkalnego lub rozpoczęcia użytkowania budynku niemieszkalnego,
 - w przypadku budynku mieszkalnego w stadium budowy nowo wznoszonego lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy nowo wznoszonego – rok, na który przypada pierwszy dzień okresu ubezpieczenia;
- 108) **wyczynowe uprawianie sportu** – formę aktywności fizycznej polegającą na uprawianiu dyscyplin sportowych w celu uzyskania w drodze rywalizacji maksymalnych wyników sportowych przez osoby będące członkami wszelkiego rodzaju klubów, związków lub organizacji sportowych;
- 109) **wypadek ubezpieczeniowy** –
- w ubezpieczeniu mienia – niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, określone w §§ 6–11, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym – działanie lub zaniechanie, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków – nieszczęśliwy wypadek, krwotok śródczaszkowy, zawał serca, a także atak epilepsji oraz omdlenie o nieustalonej przyczynie, w wyniku których nastąpiło doznanie obrażeń ciała,
 - w ubezpieczeniu szklanych przedmiotów od stłuczenia – niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, określone w § 42 ust. 1, w wyniku którego zostaje wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu PZU Pomoc w domu – awarię drzwi zewnętrznych, awarię instalacji, zdarzenie losowe, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 1, przepięcie, dewastację, kradzież z włamaniem, nagłe pojawienie się w miejscu ubezpieczenia karaluchów, prusaków, myszy lub szczurów, awarię sprzętu RTV, AGD lub PC;
- 110) **zakażenie** – wniknięcie do organizmu i rozwój w nim żywego, biologicznego czynnika chorobotwórczego;
- 111) **zalanie** – bezpośrednie działanie wody lub innych cieczy, polegające na:
- spowodowanym awarią wydostaniu się wody, pary lub innych płynów z instalacji wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania znajdującej się wewnątrz lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, budowli lub obiektu specjalistycznego bądź poza nimi,
 - cofnięciu się wody lub ścieków z instalacji kanalizacyjnej usytuowanej wewnątrz lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku

- mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy lub budowli bądź poza nimi,
- c) zalaniu wodą pochodzącą z urządzeń domowych, uszkodzonego akwarium lub łódka wodnego, znajdujących się wewnątrz lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy,
 - d) nieumyślnym pozostawieniu otwartych kranów lub innych zaworów zamontowanych na instalacji wewnątrz lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, budowli lub obiektu specjalistycznego bądź poza nimi,
 - e) zalaniu wodą lub innym płynem pochodzącym spoza miejsca ubezpieczenia przez osoby trzecie;
- 112) **zamek mechaniczno-elektroniczny** – zamek, którego uruchamianie następuje przy zastosowaniu systemu elektronicznego;
 - 113) **zamek wielopunktowy** – zamek powodujący ryglowanie skrzydła drzwi w ościeżnicy w kilku odległych od siebie miejscach;
 - 114) **zamek wielozastawkowy** – zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka; ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu;
 - 115) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawalenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie;
 - 116) **zawał serca** – martwicę części mięśnia sercowego spowodowaną nagłym zmniejszeniem dopływu krwi do tej części mięśnia sercowego;
 - 117) **zwierzęta domowe** – psy, koty, chomiki, świnki morskie, papugi, kanarki, żółwie lub ryby akwariowe, z wyłączeniem trzymany w celach hodowlanych lub handlowych.

Rozdział III

Ubezpieczenie mienia

Przedmiot ubezpieczenia

§ 3

1. Z zastrzeżeniem ust. 2–9, § 4 i § 13, przedmiot ubezpieczenia mienia mogą stanowić:
 - 1) znajdujący się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i będący przedmiotem prawa własności (współwłasności) Ubezpieczonego albo przysługującego Ubezpieczonemu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu albo prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej:
 - a) lokal mieszkalny,
 - b) budynek mieszkalny,
 - c) budynek niemieszkalny,
 - d) budynek mieszkalny w stadium budowy,
 - e) budynek niemieszkalny w stadium budowy,
 - f) budowla,
 - g) obiekt specjalistyczny,
 - h) nagrobek cmentarny;
 - 2) znajdujące się w miejscu ubezpieczenia i będące przedmiotem prawa własności (współwłasności) Ubezpieczonego albo będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego:
 - a) ruchomości domowe,
 - b) stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia.
2. Będący przedmiotem ubezpieczenia mienia lokal mieszkalny, budynek mieszkalny lub budynek niemieszkalny musi spełniać łącznie następujące warunki:

- 1) ściany, podłogi, stropy lub dachy muszą być tak zamocowane i osadzone, że nie jest możliwe ich zdemontowanie, bez równoczesnego uszkodzenia lub zniszczenia tych elementów;
 - 2) wszelkie otwory w ścianach, stropach, podłogach lub dachach muszą być zamknięte w taki sposób, że nie jest możliwy dostęp do wnętrza osób trzecich bez użycia siły lub narzędzi;
 - 3) okna, drzwi balkonowe lub tarasowe muszą być tak umocowane, osadzone i zamknięte, że ich wyłamanie lub wyważenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi;
 - 4) z zastrzeżeniem pkt 5 i 6, drzwi zewnętrzne do lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego lub budynku niemieszkalnego znajdującego się na innej posesji niż ubezpieczony jednorodzinny budynek mieszkalny muszą być zamknięte na co najmniej jeden zamek;
 - 5) w przypadku wielorodzinnych budynków mieszkalnych (np. kamienic) drzwi zewnętrzne do tego budynku nie muszą być zamknięte na zamek;
 - 6) w przypadku budynków niemieszkalnych znajdujących się na tej samej posesji, co ubezpieczony jednorodzinny budynek mieszkalny, drzwi zewnętrzne mogą być zamknięte w postaci rygla, skobla lub zasuwki.
3. Na wniosek Ubezpieczającego z ubezpieczenia lokalu mieszkalnego mogą zostać wyłączone stałe elementy.
 4. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być także lokale mieszkalne lub budynki mieszkalne, w których części prowadzona jest, przez Ubezpieczonego lub osobą bliską Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, działalność gospodarcza.
 5. Budynek niemieszkalny lub budynek mieszkalny w stadium budowy może być ubezpieczony wyłącznie w przypadku, gdy Ubezpieczający zawiera z PZU SA umowę ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia co najmniej jednego z przedmiotów ubezpieczenia wymienionych w ust. 1 pkt 1 lit. a, b, d i pkt 2, albo zawarł z PZU SA taką umowę i jej okres ubezpieczenia jeszcze się nie zakończył.
 6. Budowla lub obiekt specjalistyczny może być ubezpieczony wyłącznie w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia budynku mieszkalnego usytuowanego na terenie tej samej posesji, co ta budowla lub ten obiekt specjalistyczny.
 7. W ramach ubezpieczenia budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy ochroną ubezpieczeniową objęte są również składowane na terenie posesji, na której znajduje się ten ubezpieczony budynek, materiały budowlane, instalacyjne lub elektryczne przeznaczone do wbudowania lub zamontowania, potwierdzone dowodem ich zakupu.
 8. Ruchomości domowe mogą stanowić przedmiot ubezpieczenia, jeżeli Ubezpieczony ma stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
 9. Stałe elementy mogą stanowić samodzielny przedmiot ubezpieczenia, jeżeli Ubezpieczony ma stałe miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następujące ruchomości domowe:
 - 1) karty płatnicze;
 - 2) papiery wartościowe;
 - 3) bilety komunikacji miejskiej, karty do telefonów, wszelkiego rodzaju karty uprawniające do korzystania z usług;
 - 4) dokumenty, z wyłączeniem dokumentów osobistych;
 - 5) dzieła sztuki;
 - 6) rękopisy;
 - 7) trofea myśliwskie;
 - 8) metale szlachetne w złomie lub sztabach;

- 9) kamienie szlachetne, półszlachetne lub syntetyczne oraz szlachetne substancje organiczne nie stanowiące wyrobu użytkowego;
 - 10) przedmioty zgromadzone w ilościach wskazujących na ich handlowe przeznaczenie lub służące do prowadzenia działalności gospodarczej, z wyłączeniem sprzętu biurowego;
 - 11) dane, programy i dokumenty przechowywane w jednostkach centralnych komputerów lub wymiennych nośnikach danych;
 - 12) rośliny doniczkowe utrzymywane w celach hodowlanych lub handlowych;
 - 13) zwierzęta inne niż zwierzęta domowe;
 - 14) pojazdy silnikowe, motorowery, przyczepy i naczepy w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym, jednostki pływające inne niż łodzie wiosłowe, kajaki wodne, rowery wodne lub pontony, statki powietrzne;
 - 15) paliwa w stanie ciekłym, gazowym lub stałym.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte także:
- 1) ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia, znajdujące się w budynku mieszkalnym w stadium budowy lub budynku niemieszkalnym w stadium budowy;
 - 2) przedmioty ze srebra, złota lub platyny, monety, biżuteria lub gotówka, jeżeli:
 - a) Ubezpieczony nie mieszka na stałe w lokalu mieszkalnym lub budynku mieszkalnym, w którym znajdują się ubezpieczone ruchomości domowe lub oddaje go do używania osobie trzeciej,
 - b) do ich zaginięcia doszło w czasie akcji ratowniczej,
 - c) nieobecność Ubezpieczonego i osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w §12, w lokalu mieszkalnym lub budynku mieszkalnym trwała dłużej niż 3 miesiące;
 - 3) sprzęt zmechanizowany, audiowizualny, komputerowy, fotograficzny, instrumenty muzyczne, aparaty telefoniczne, sprzęt biurowy, mienie służbowe, mienie wypożyczone, przedmioty ze srebra, złota lub platyny, monety, biżuteria lub gotówka, znajdujące się na balkonie, tarasie, w pomieszczeniu gospodarczym, w pomieszczeniu garażowym znajdującym się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym lub w budynku niemieszkalnym.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
- 1) lokale mieszkalne lub budynki mieszkalne, w których prowadzona jest działalność gospodarcza przez osobę inną niż Ubezpieczony lub osoba bliska Ubezpieczonego, o której mowa w §12;
 - 2) budynki niemieszkalne, budowle lub obiekty specjalistyczne, w których prowadzona jest działalność gospodarcza;
 - 3) przeznaczone do rozbiórki budynki mieszkalne lub budynki niemieszkalne, a także lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach wielorodzinnych przeznaczonych do rozbiórki.

Zwrot kosztów

§ 5

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU SA pokrywa poniesione przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osobę bliską Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, koszty:
 - 1) nabycia produktów spożywczych, które uległy rozmrożeniu – wyłącznie w zakresie ubezpieczenia obejmującego ruchomości domowe;
 - 2) poszukiwania przyczyny zalania – wyłącznie w zakresie ubezpieczenia obejmującego stałe elementy; koszty te pokrywane są także w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym, jeżeli zakresem ubezpieczenia objęte są stałe elementy i odpowiedzialność cywilna w życiu prywatnym;

- 3) uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po zaistnieniu szkody.
2. PZU zwraca koszty, o których mowa:
- 1) w ust. 1 pkt 1 – do wysokości 300 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy;
 - 2) w ust. 1 pkt 2 – w granicach sumy ubezpieczenia lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego lub stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia;
 - 3) w ust. 1 pkt 3 – w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych utraconych, zniszczonych lub uszkodzonych wskutek wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczonych przedmiotów, nie więcej jednak niż do wysokości limitów określonych w ust. 3–4.
3. W odniesieniu do ubezpieczonego lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, budowli, obiektu specjalistycznego, nagrobka cmentarnego oraz stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 3, nie mogą przewyższyc 5% sumy ubezpieczenia.
4. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 3, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU SA pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU SA pokrywa 50% poniesionych kosztów.

Zakres ubezpieczenia

§ 6

1. W ubezpieczeniu lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego lub budynku niemieszkalnego PZU SA odpowiada za szkody powstałe w następstwie:
 - 1) następujących zdarzeń losowych:
 - a) ognia,
 - b) piorunu,
 - c) eksplozji,
 - d) upadku statku powietrznego,
 - e) dymu i sadzy,
 - f) opadu,
 - g) powodzi,
 - h) śniegu i lodu,
 - i) gradu,
 - j) huraganu,
 - k) zalania,
 - l) osuwania się ziemi,
 - m) zapadania się ziemi,
 - n) lawiny,
 - o) uderzenia pojazdu,
 - p) upadku drzew lub masztów,
 - q) trzęsienia ziemi,
 - r) huku ponaddzwiękowego;
 - 2) przepięcia;
 - 3) dewastacji;
 - 4) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową.

2. Na wniosek Ubezpieczającego, z zakresu ubezpieczenia lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego lub budynku niemieszkalnego mogą zostać wyłączone szkody powstałe w następstwie zalania.

§ 7

1. W ubezpieczeniu budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy oraz materiałów,

o których mowa w § 3 ust. 7, PZU SA odpowiada za szkody powstałe w następstwie:

- 1) zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1;
 - 2) przepięcia;
 - 3) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową.
2. Na wniosek Ubezpieczającego, z zakresu ubezpieczenia mogą zostać wyłączone w przypadku ubezpieczenia budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy – szkody powstałe w następstwie zalania.

§ 8

W ubezpieczeniu budowli PZU SA odpowiada za szkody powstałe w następstwie:

- 1) zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1;
- 2) przepięcia;
- 3) dewastacji;
- 4) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową.

§ 9

1. W ubezpieczeniu obiektu specjalistycznego PZU SA odpowiada za szkody powstałe w następstwie:

- 1) zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową.

2. W odniesieniu do tunelu foliowego PZU SA odpowiada za szkody powstałe w następstwie zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a–g, lit. i oraz lit. k–r.

§ 10

W ubezpieczeniu nagrobka cmentarnego PZU SA odpowiada za szkody powstałe w następstwie:

- 1) zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a–d, lit. f–k oraz lit. n–r;
- 2) kradzieży z włamaniem;
- 3) dewastacji;
- 4) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową.

§ 11

1. Ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia mogą zostać ubezpieczone w jednym z następujących wariantów:

- 1) standardowym albo
- 2) elastycznym.

2. W wariantach:

- 1) standardowym – ubezpieczeniem objęte są jednocześnie ruchomości domowe i stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia;
- 2) elastycznym – ubezpieczeniem objęte są albo ruchomości domowe, albo stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia, albo jednocześnie ruchomości domowe i stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia.

3. W wariantach standardowym PZU SA odpowiada za szkody powstałe w następstwie:

- 1) zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1;
- 2) kradzieży z włamaniem;
- 3) rabunku w miejscu ubezpieczenia;
- 4) rabunku poza miejscem ubezpieczenia;
- 5) przepięcia;
- 6) dewastacji;
- 7) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową.

4. W wariantach elastycznym, w zależności od wyboru Ubezpieczającego, PZU SA odpowiada:

- 1) w ubezpieczeniu ruchomości domowych – za szkody powstałe w następstwie:
 - a) zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1, przepięcia lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową lub
 - b) kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia, rabunku poza miejscem ubezpieczenia, dewastacji lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową lub
- 2) w ubezpieczeniu stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia – za szkody powstałe w następstwie zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1, przepięcia, kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia, dewastacji lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową.

5. Na wniosek Ubezpieczającego, z zakresu ubezpieczenia mogą zostać wyłączone w przypadku ubezpieczenia ruchomości domowych lub stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia – szkody powstałe w następstwie przepięcia.

§ 12

W ubezpieczeniu ruchomości domowych lub stałych elementów PZU SA odpowiada również za szkody w ruchomościach domowych lub stałych elementach będących przedmiotem prawa własności (współwłasności) osób bliskich Ubezpieczonego pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym albo będących w ich posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego. Odpowiedzialność PZU SA w tym zakresie ograniczona jest do szkód w ruchomościach domowych lub stałych elementach znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, a w odniesieniu do ryzyka rabunku znajdujących się także poza miejscem ubezpieczenia (rabunek poza miejscem ubezpieczenia).

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 13

PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe wskutek:

- 1) błędów konstrukcyjnych zaistniałych na etapie projektu lub wykonawstwa, jeżeli budynek został wzniesiony bez projektu wykonanego przez uprawnionego specjalistę lub wybudowany niezgodnie z projektem i miało to wpływ na zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego;
- 2) prowadzenia prac budowlanych bez ich zgłoszenia odpowiedniemu organowi, bez uzyskania pozwolenia lub bez projektu, o ile takie zgłoszenie, pozwolenie lub projekt są wymagane przepisami prawa, chyba że brak zgłoszenia, brak pozwolenia lub brak projektu nie miały wpływu na zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego;
- 3) niewykonania określonych przepisami prawa przeglądów technicznych lub kontroli okresowych lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, budowli, obiektów specjalistycznych, jeżeli obowiązek ich wykonywania spoczywał na Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym, chyba że niedopełnienie tych obowiązków nie miało wpływu na zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego;
- 4) systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieuszczelnienia instalacji lub niewłaściwej wentylacji pomieszczeń oraz kondensacji wilgoci zawartej w powietrzu na powierzchni rur lub ścian;

- 5) przenikania wód podziemnych, chyba że przenikanie to nastąpiło wskutek powodzi;
- 6) pęknięcia rur lub wyposażenia instalacyjnego w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymywaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego;
- 7) przemarzania elementów konstrukcyjnych budynków mieszkalnych, budynków niemieszkalnych, budynków mieszkalnych w stadium budowy, budynków niemieszkalnych w stadium budowy lub budowl;
- 8) zalania wskutek opadu:
 - a) poprzez niezamknięte lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego,
 - b) poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy lub okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego,
 - c) ruchomości domowych znajdujących się na balkonach lub tarasach, z wyłączeniem anten telewizyjnych i radiowych zainstalowanych na zewnątrz lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego i trwale z nim związanych;
- 9) zapadania się ziemi powstałego w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
- 10) pokrycia ubezpieczonego mienia graffiti;
- 11) zabrudzenia lub odbarwienia tynków zewnętrznych lub elewacji na skutek zalania lub opadu;
- 12) upadku drzewa w wyniku jego wycinania lub przycinania przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osobę bliską Ubezpieczonego, o której mowa w § 12 bez pozwolenia, o ile takie pozwolenie jest wymagane przepisami prawa;
- 13) upadku masztu spowodowanego jego niekonserwowaniem lub jego nienależytym konserwowaniem, jeżeli obowiązek jego konserwacji należał do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osoby bliskiej Ubezpieczonego, o której mowa w § 12, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego;
- 14) zniszczenia lub uszkodzenia nagrobka cmentarnego w następstwie działań zarządów cmentarzy, przedsiębiorstw pogrzebowych lub firm kamieniarskich.
- 15) kradzieży z włamaniem, jeżeli z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w chwili zajścia wypadku ubezpieczeniowego lokal mieszkalny, budynek mieszkalny, pomieszczenie gospodarcze, budynek niemieszkalny, garaż, pomieszczenie garażowe, balkon, taras lub nagrobek cmentarny nie spełniał wymogów dotyczących zabezpieczenia ubezpieczonego mienia określonych w § 19, które były wymagane dla zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego i, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

Suma ubezpieczenia

§ 14

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla poszczególnych rodzajów mienia.
2. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może, za zgodą PZU SA, podwyższyć sumę ubezpieczenia. Podwyższenie sumy ubezpieczenia skutkuje obowiązkiem zapłaty dodatkowej składki liczonej od różnicy między podwyższoną a dotychczasową sumą ubezpieczenia.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, kwotę dodatkowej składki oblicza się proporcjonalnie za okres od następnego dnia po wyrażeniu zgody przez PZU SA do upływu okresu ubezpieczenia.
4. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU SA, zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
5. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub, w którym PZU SA zawiadomił Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

§ 15

1. Sumę ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia ustala Ubezpieczający.
2. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości ubezpieczonego mienia, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. W przypadku budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, powiększonej o przewidywane koszty robót budowlanych, instalacyjnych lub elektrycznych zaplanowanych do wykonania w okresie ubezpieczenia.
4. Suma ubezpieczenia dla ruchomości domowych lub stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia jest ustalana według wyboru Ubezpieczającego w wartości nowej albo w wartości rzeczywistej, z zastrzeżeniem ust. 7.
5. W wariantcie standardowym Ubezpieczający ustala jedną sumę ubezpieczenia dla ruchomości domowych i stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia.
6. W wariantcie elastycznym Ubezpieczający może ustalić następujące odrębne sumy ubezpieczenia, tj.:
 - 1) sumę ubezpieczenia dla ruchomości domowych ubezpieczonych od ryzyka zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1, przepięcia oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową lub
 - 2) sumę ubezpieczenia dla ruchomości domowych ubezpieczonych od ryzyka kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia, rabunku poza miejscem ubezpieczenia, dewastacji oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową lub
 - 3) sumę ubezpieczenia dla stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia ubezpieczonych od ryzyka zdarzeń losowych wymienionych w § 6 ust. 1 pkt 1, przepięcia, kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia, dewastacji oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową.
7. Ruchomości domowe lub stałe elementy stanowiące samodzielny przedmiot ubezpieczenia mogą być ubezpieczone w wartości nowej, jeżeli suma ubezpieczenia:

- 1) dla ruchomości domowych i stałych elementów ubezpieczonych w wariancie standardowym nie jest niższa niż 20.000 zł;
- 2) dla ruchomości domowych ubezpieczonych w wariancie elastycznym:
 - a) od ryzyka zdarzeń losowych, przepięcia lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową – nie jest niższa niż 20.000 zł, lub
 - b) od ryzyka kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia, rabunku poza miejscem ubezpieczenia, dewastacji oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową – nie jest niższa niż 10.000 zł,
- 3) dla stałych elementów ubezpieczonych w wariancie elastycznym – nie jest niższa niż 20.000 zł.

§ 16

1. W granicach sumy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 5 ustanawia się następujące limity odpowiedzialności PZU SA:
 - 1) z tytułu szkód w stałych elementach stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia – w wysokości 70% sumy ubezpieczenia;
 - 2) z tytułu szkód w sprzęcie audiowizualnym (w tym również w antenach telewizyjnych i radiowych zainstalowanych na zewnątrz lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego i trwale z nim związanych), komputerowym, fotograficznym, w instrumentach muzycznych lub aparatach telefonicznych – w wysokości 70% sumy ubezpieczenia;
 - 3) z tytułu szkód w przedmiotach ze srebra, złota lub platyny, monetach lub biżuterii – w wysokości 40% sumy ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 20.000 zł;
 - 4) z tytułu szkód w gotówce – w wysokości 5% sumy ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 5.000 zł;
 - 5) z tytułu szkód w mieniu wypożyczonym – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia;
 - 6) z tytułu szkód w mieniu służbowym – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia;
 - 7) z tytułu szkód w sprzęcie biurowym – w wysokości 40% sumy ubezpieczenia;
 - 8) z tytułu szkód w ruchomościach domowych lub stałych elementach stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia, znajdujących się w pomieszczeniu gospodarczym, w pomieszczeniu garażowym znajdującym się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym lub w budynku niemieszkalnym – w wysokości 10% sumy ubezpieczenia.
2. Górną granicę odpowiedzialności PZU SA za szkody powstałe z tytułu rabunku poza miejscem ubezpieczenia stanowi:
 - 1) w ruchomościach domowych – kwota odpowiadająca 10% sumy ubezpieczenia ustalonej zgodnie z § 15 ust. 5, nie więcej jednak niż 10.000 zł;
 - 2) w przedmiotach ze srebra, złota lub platyny, monetach lub biżuterii – kwota odpowiadająca 5% sumy ubezpieczenia ustalonej zgodnie z § 15 ust. 5, nie więcej jednak niż 1.000 zł;
 - 3) w gotówce – kwota odpowiadająca 5% sumy ubezpieczenia ustalonej zgodnie z § 15 ust. 5, nie więcej jednak niż 1.000 zł.
3. Jeśli dany przedmiot kwalifikuje się do więcej niż jednej grupy, spośród wymienionych w ust. 1–2, górną granicą odpowiedzialności PZU SA jest najniższy limit spośród limitów określonych w ust. 1–2.

§ 17

1. W granicach sum ubezpieczenia, o których mowa w § 15 ust. 6, ustanawia się następujące limity odpowiedzialności PZU SA:
 - 1) z tytułu szkód w ruchomościach domowych znajdujących się w pomieszczeniu gospodarczym, w pomieszczeniu garażowym znajdującym się w budynku mieszkalnym

wielorodzinnym lub w budynku niemieszkalnym powstałych w następstwie:

- a) zdarzeń losowych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1, przepięcia lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową – 10% sumy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 6 pkt 1,
- b) kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia, dewastacji lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową – 10% sumy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 6 pkt 2;
- 2) z tytułu szkód w stałych elementach stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia znajdujących się w pomieszczeniu gospodarczym, w pomieszczeniu garażowym w budynku mieszkalnym wielorodzinnym lub w budynku niemieszkalnym – 10% sumy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 6 pkt 3;
- 3) z tytułu szkód w przedmiotach ze srebra, złota lub platyny, monetach lub biżuterii powstałych w następstwie:
 - a) zdarzeń losowych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1, przepięcia lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową – 40% sumy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 6 pkt 1, nie więcej jednak niż 20.000 zł;
 - b) kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia, dewastacji lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową – 40% sumy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 6 pkt 2, nie więcej jednak niż 20.000 zł;
- 4) z tytułu szkód w gotówce powstałych w następstwie:
 - a) zdarzeń losowych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1, przepięcia lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową – 5% sumy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 6 pkt 1, nie więcej jednak niż 5.000 zł;
 - b) kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia, dewastacji lub akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym ochroną ubezpieczeniową – 5% sumy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 6 pkt 2, nie więcej jednak niż 5.000 zł.
2. Górną granicę odpowiedzialności PZU SA za szkody powstałe z tytułu rabunku poza miejscem ubezpieczenia stanowi:
 - 1) w ruchomościach domowych – kwota odpowiadająca 10% sumy ubezpieczenia ustalonej zgodnie z § 15 ust. 6 pkt 2, nie więcej jednak niż 10.000 zł;
 - 2) w przedmiotach ze srebra, złota lub platyny, monetach lub biżuterii – kwota odpowiadająca 5% sumy ubezpieczenia ustalonej zgodnie z § 15 ust. 6 pkt 2, nie więcej jednak niż 5.000 zł;
 - 3) w gotówce – kwota odpowiadająca 5% sumy ubezpieczenia ustalonej zgodnie z § 15 ust. 6 pkt 2, nie więcej jednak niż 5.000 zł.
3. Jeśli dany przedmiot kwalifikuje się do więcej niż jednej grupy, spośród wymienionych w ust. 1–2, górną granicą odpowiedzialności PZU SA jest najniższy limit spośród limitów wymienionych w ust. 1–2.

§ 18

1. Po wypłacie odszkodowania lub kosztów wymienionych w § 5 oraz w § 65 ust. 3 suma ubezpieczenia:
 - 1) w przypadku ubezpieczenia lokali mieszkalnych, budynków mieszkalnych, budynków niemieszkalnych, budynków mieszkalnych w stadium budowy, budynków niemieszkalnych

- w stadium budowy, budowl, obiektów specjalistycznych lub nagrobków cmentarnych – nie ulega pomniejszeniu o wypłaconą kwotę;
- 2) w przypadku ubezpieczenia ruchomości domowych lub stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia – ulega pomniejszeniu o wypłaconą kwotę.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia opłacając dodatkową składkę.
3. Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy ubezpieczenia PZU SA ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia pomniejszonej o wypłaconą kwotę, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych

§ 19

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, oprócz wymagań określonych w § 3 ust. 2 – w przypadku ubezpieczenia ruchomości domowych lub stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia – lokal mieszkalny, budynek mieszkalny, pomieszczenie gospodarcze, budynek niemieszkalny, garaż lub pomieszczenie garażowe muszą spełniać łącznie następujące warunki:
 - 1) wszystkie drzwi zewnętrzne, nie będące drzwiami balkonowymi lub tarasowymi, prowadzące do lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego muszą być zamknięte co najmniej na dwa zamki wielozastawkowe lub na jeden zamek wielopunktowy, bądź na zamek mechaniczno-elektroniczny;
 - 2) oszklone drzwi zewnętrzne, nie będące drzwiami balkonowymi lub tarasowymi, prowadzące do lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego nie mogą być wyposażone w zamki, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie;
 - 3) ściany, podłogi, stropy lub dachy nie mogą zawierać elementów wykonanych z materiałów nietrwałych, np. siatki;
 - 4) wszelkie otwory w ścianach, stropach, podłogach lub dachach muszą być zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydostanie przedmiotów z wnętrza bez użycia narzędzi lub siły,
 - 5) klucze lub inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków muszą znajdować się w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do ich przechowywania;
 - 6) ponadto pomieszczenie gospodarcze lub budynek niemieszkalny (z wyłączeniem garażu) musi być zabezpieczony w sposób określony w pkt 1–5, z zastrzeżeniem że drzwi zewnętrzne do tego pomieszczenia lub budynku mogą być zamknięte co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową;
 - 7) ponadto pomieszczenie garażowe lub garaż musi być zabezpieczone w sposób określony w pkt 1–5 z zastrzeżeniem, że drzwi zewnętrzne lub bramy prowadzące do pomieszczenia lub garażu mogą być zamknięte co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową; za równorzędne zamknięcie drzwi lub bramy do pomieszczenia garażowego lub garażu uznaje się także elektroniczny system zamykania bramy.
2. Oprócz wymagań określonych w ust. 1 i § 3 ust. 2, jeżeli suma ubezpieczenia dla ruchomości domowych i stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia w wariantcie standardowym przekracza 400.000 zł lub suma ubezpieczenia dla ruchomości domowych w wariantcie elastycznym przekracza 200.000 zł, muszą zostać spełnione następujące warunki:

- 1) lokal mieszkalny, z wyłączeniem pomieszczenia gospodarczego lub pomieszczenia garażowego, musi być wyposażony w alarm lub monitoring;
 - 2) budynek mieszkalny musi być wyposażony w monitoring.
3. W przypadku ubezpieczenia ruchomości domowych lub stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia znajdujących się na balkonie lub tarasie, muszą zostać spełnione łącznie następujące warunki:
- 1) balkon lub taras został zabudowany w taki sposób, że nie pozostały otwory umożliwiające wydostanie znajdujących się na nim przedmiotów bez użycia siły lub narzędzi;
 - 2) okna lub tafle szkła, którymi został zabudowany balkon lub taras, znajdują się w należyłym stanie technicznym oraz są umocowane, osadzone i zamknięte w taki sposób, że wyłamanie ich lub wyważenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi.
4. W przypadku nagrobka cmentarnego muszą zostać spełnione łącznie następujące warunki:
- 1) płyta pozioma nagrobka cmentarnego musi być przytwierdzona w taki sposób, że jej zdemontowanie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi,
 - 2) płyta pionowa nagrobka cmentarnego musi być przytwierdzona w taki sposób, że jej zdemontowanie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi,
 - 3) elementy ozdobne lub litery przytwierdzone są na stałe do jego płyty poziomej lub pionowej.
5. PZU SA na podstawie oceny ryzyka może określić indywidualne warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia.

Ustalenie wysokości odszkodowania

§ 20

1. Wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody, maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia wskazanej w umowie ubezpieczenia, z uwzględnieniem limitów odpowiedzialności PZU SA, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 1 i 3, § 16 i § 17, z zastosowaniem następujących zasad:
 - 1) dla lokalu mieszkalnego:
 - a) w przypadku szkody całkowitej – w wartości rynkowej,
 - b) w przypadku innego rodzaju szkód – w wartości nowej;
 - 2) dla budynku mieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy:
 - a) jeżeli w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia wiek:
 - budynku mieszkalnego o niepalnej konstrukcji nie przekracza 45 lat,
 - budynku mieszkalnego o palnej konstrukcji nie przekracza 30 lat,
 - budynku niemieszkalnego nie przekracza 20 lat,w wartości nowej,
 - b) jeżeli w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia wiek wymienionych w lit. a budynków przekracza wartości wskazane w lit. a – w wartości rzeczywistej;
 - 3) dla budowli lub dla nagrobka cmentarnego lub dla obiektu specjalistycznego – w wartości rzeczywistej;
 - 4) dla ruchomości domowych lub dla stałych elementów stanowiących samodzielny przedmiot ubezpieczenia:
 - a) ubezpieczonych w wartości nowej – w wartości nowej,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – w wartości rzeczywistej.
2. W przypadku ubezpieczenia lokalu mieszkalnego odszkodowanie przysługuje również z tytułu szkód w elementach wspólnych

budynku mieszkalnego wielorodzinnego, w którym znajduje się ten lokal, proporcjonalnie do udziału ubezpieczonego lokalu mieszkalnego w częściach wspólnych nieruchomości.

§ 21

1. Z zastrzeżeniem ust. 4, wysokość odszkodowania dla lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy, stałych elementów, budowli, obiektu specjalistycznego lub nagrobka cmentarnego ustala się na podstawie kosztorysu sporządzonego przez PZU SA:
 - 1) w eksperckim systemie kosztorysowania robót i obiektów budowlanych lub
 - 2) w oparciu o cenniki budowlane stosowane przez PZU SA, opracowane przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie budownictwa.
2. Z zastrzeżeniem ust. 4, w porozumieniu z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym wysokość odszkodowania może zostać ustalona na podstawie:
 - 1) rachunków za odbudowę lub naprawę ubezpieczonego mienia, potwierdzonych:
 - a) kosztorysem powykonawczym sporządzonym przez podmiot dokonujący odbudowy lub naprawy, zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie, uwzględniającym dotychczasową konstrukcję i wymiary mienia oraz standard wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów lub
 - b) specyfikacją zakresu wykonanych robót sporządzoną przez podmiot dokonujący odbudowy lub naprawy – w przypadku szkody, której wysokość przed uwzględnieniem zużycia technicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł lub
 - 2) kosztorysu odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym sporządzonym zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych stosowanych w budownictwie, uwzględniającym dotychczasową konstrukcję i wymiary mienia oraz standard wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów.
3. Rachunki lub kosztorysy, o których mowa w ust. 2, PZU SA weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym: wysokości poniesionych kosztów, dotychczasowych wymiarów ubezpieczonego mienia, zakresu robót i użytych materiałów.
4. W przypadku szkody całkowitej w lokalu mieszkalnym wysokość odszkodowania jest ustalana według ceny 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego.
5. PZU SA na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego udostępnia, w sposób uzgodniony z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym, ekspercki system kosztorysowania robót i obiektów budowlanych lub cenniki budowlane, o których mowa w ust. 1.

§ 22

1. Z zastrzeżeniem ust. 5, wysokość odszkodowania dla ruchomości domowych lub stałych elementów ustala się:
 - 1) w przypadku całkowitego zniszczenia lub utraty ubezpieczonego przedmiotu – w wysokości odpowiadającej średniej wartości mienia tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki przy uwzględnieniu średnich cen obowiązujących na danym terenie oraz kosztów jego montażu;
 - 2) w przypadku uszkodzenia ubezpieczonego przedmiotu – w wysokości kosztów naprawy, tj. odpowiednio do zakresu uszkodzeń spowodowanych wypadkiem ubezpieczeniowym według średnich cen zakładów usługowych albo na podstawie rachunku lub kosztorysu powykonawczego wraz ze

specyfikacją wykonanych robót, albo w wysokości określonego w porozumieniu z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym procentowego ubytku wartości uszkodzonego przedmiotu.

2. Przedłożone rachunki lub kosztorysy powykonawcze wraz ze specyfikacją wykonanych robót, o których mowa w ust. 1 PZU SA weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym: wysokości poniesionych kosztów, dotychczasowych wymiarów ubezpieczonego mienia, zakresu robót i użytych materiałów.
3. W odniesieniu do kosztów naprawy powłok ścian, podłóg, sufitów i schodów takich jak: powłoki malarskie, lakiernicze znajdujące się wewnątrz lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy, nie uwzględnia się stopnia zużycia technicznego.
4. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania dla ruchomości domowych stanowiących komplet lub tworzących jedną całość uwzględnia się ubytek wartości, jakiemu uległa całość lub komplet pod warunkiem, że nie ma możliwości rekonstrukcji całości lub kompletu przez zakup, dorobienie lub uzupełnienie utraczonych elementów.
5. W przypadku następujących rodzajów ruchomości domowych wysokość odszkodowania ustala się:
 - 1) dla gotówki – w ich nominalnej wartości; pieniądze stanowiące walutę obcą przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania;
 - 2) dla monet – w wartości złomu, chyba że monety te stanowią prawny środek płatniczy, a ich nominalna wartość jest wyższa od wartości złomu; wysokość odszkodowania ustala się wówczas według wartości nominalnej tych monet; monety stanowiące walutę obcą przelicza się na złote polskie według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania;
 - 3) dla przedmiotów ze srebra, złota lub platyny lub biżuterii – według kosztów naprawy lub wytworzenia lub nabycia nowego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju;
 - 4) dla dokumentów osobistych – według kosztów odtworzenia duplikatów lub uzyskania nowych dokumentów;
 - 5) dla kluczy do drzwi zewnętrznych prowadzących do miejsca ubezpieczenia – według kosztów odtworzenia kompletu kluczy łącznie z kosztami wymiany zamków;
 - 6) dla zwierząt domowych – w przeciętnej wartości zwierzęcia tej samej rasy i tego samego gatunku, ustalonej na podstawie cen występujących w handlu w dniu ustalenia odszkodowania, powiększonej o ewentualne koszty uśpienia z konieczności;
 - 7) dla roślin doniczkowych – w przeciętnej wartości rośliny doniczkowej tego samego gatunku i odmiany oraz takiej samej lub podobnej wielkości, ustalonej na podstawie cen występujących w handlu w dniu ustalenia odszkodowania.

§ 23

1. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania:
 - 1) uwzględnia się wartość pozostałości po uszkodzonym lub zniszczonym ubezpieczonym mieniu;
 - 2) nie uwzględnia się:
 - a) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, artystycznej, zabytkowej lub pamiątkowej ubezpieczonego mienia,
 - b) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą, z zastrzeżeniem § 22 ust. 4.
2. Wysokość odszkodowania ustala się na podstawie cen z dnia jego ustalenia, za wyjątkiem szkód udokumentowanych rachunkiem za odbudowę lub naprawę, kosztorysem powykonawczym lub kosztorysem odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym.

Rozdział IV

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 24

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego, gdy w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego lub posiadaniem mienia służącym wykonywaniu czynności życia prywatnego, w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) jest on zobowiązany do naprawienia szkody na osobie lub szkody rzeczowej wyrządzonej osobie trzeciej, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego związana z posiadaniem lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy lub budynku niemieszkalnego w stadium budowy – może dotyczyć tylko posiadanego przez Ubezpieczonego na podstawie tytułu prawnego, znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wskazanego w umowie ubezpieczenia wyżej wymienionego lokalu lub budynku, a także szkód powstałych w związku z posiadaniem posesji, na której znajduje się ten budynek. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody powstałe na terenie chodnika położonego bezpośrednio przy granicy posesji, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, wskutek nieuprzątnięcia lub nienależytego uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości.
3. Przedmiotem ubezpieczenia jest również odpowiedzialność cywilna osób bliskich Ubezpieczonego pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym prowadzonym w lokalu lub budynku, o którym mowa w ust. 2, gdy w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego lub posiadaniem mienia służącym wykonywaniu czynności życia prywatnego w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) są one zobowiązane do naprawienia szkody na osobie lub szkody rzeczowej wyrządzonej osobie trzeciej, przy czym odpowiedzialność cywilna związana z posiadaniem przez te osoby lokalu lub budynku dotyczy wyłącznie lokalu albo budynku wraz z posesją, o których mowa w ust. 2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody powstałe na terenie chodnika, o których mowa w ust. 2.
4. Przedmiotem ubezpieczenia jest również odpowiedzialność cywilna pomocy domowej wobec osób trzecich za szkody na osobie lub szkody rzeczowe będące następstwem czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) wyrządzone podczas wykonywania powierzonych prac pomocniczych w gospodarstwie domowym prowadzonym w lokalu lub budynku, o którym mowa w ust. 2.
5. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa.
6. Z zastrzeżeniem § 25 i § 53, ochroną ubezpieczeniową objęte są w szczególności szkody wyrządzone:
 - 1) wskutek posiadania lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego, budynku niemieszkalnego, budynku mieszkalnego w stadium budowy, budynku niemieszkalnego w stadium budowy i związane z tym lokalem lub budynkiem szkody wodno-kanalizacyjne oraz wskutek posiadania budowli, obiektu specjalistycznego lub nagrobka cmentarnego;
 - 2) wskutek posiadania lub używania ruchomości domowych, w tym urządzeń gospodarstwa domowego, roweru lub wózka inwalidzkiego;
 - 3) przez posiadane zwierzęta domowe;
 - 4) wskutek amatorskiego uprawiania sportu.

7. PZU SA udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ustawowej osób, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, określonej przepisami prawa polskiego, z zastrzeżeniem postanowień OWU.
8. Warunkiem odpowiedzialności PZU SA jest zajście wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia oraz zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia.
9. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna za szkody będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego, który zaszedł na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 10.
10. Ubezpieczający może, opłacając dodatkową składkę, rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody będące następstwem wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły na terenie całego świata, za wyjątkiem USA i Kanady, z wyłączeniem odpowiedzialności określonej w ust. 2.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 25

1. PZU SA nie odpowiada za szkody:
 - 1) wyrządzone osobie bliskiej Ubezpieczonego;
 - 2) wyrządzone pomocy domowej podczas wykonywania przez pomoc domową powierzonych prac pomocniczych w gospodarstwie domowym;
 - 3) wyrządzone przez pomoc domową wskutek czynności nie mieszczących się w zakresie obowiązków wynikających z umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej;
 - 4) wyrządzone w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 5) wyrządzone przez posiadane zwierzęta inne niż zwierzęta domowe, z wyłączeniem szkód wyrządzonych wskutek posiadania pasieki do 5 uli;
 - 6) objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych, w ramach którego Ubezpieczony lub osoby, o których mowa w § 24 ust. 3 i 4, miały obowiązek posiadania ochrony ubezpieczeniowej;
 - 7) wyrządzone wskutek wyczynowego uprawiania sportu lub wskutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka;
 - 8) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń;
 - 9) wyrządzone w środowisku przez jego zanieczyszczenie oraz w drzewostanie lasów i parków;
 - 10) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży gotówki, papierów wartościowych, bonów towarowych, dzieł sztuki, biżuterii, przedmiotów z metali lub kamieni szlachetnych, wszelkiego rodzaju dokumentów, nośników danych, a także przedmiotów o charakterze zabytkowym, archiwalnym lub unikatowym;
 - 11) powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego, w tym oddziaływania temperatury, gazów, oparów, wilgoci, dymu, sadzy, ścieków, zagrzybienia, wibracji oraz działania hałasu;
 - 12) związane z naruszeniem dóbr osobistych innych niż objęte zakresem szkody na osobie;
 - 13) związane z naruszeniem praw własności intelektualnej;
 - 14) związane z dostępem lub korzystaniem z internetu;
 - 15) na osobie wyrządzone przez zwierzęta nie poddane wymaganym szczepieniom ochronnym;
 - 16) powstałe z tytułu uczestnictwa w polowaniach.

2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje następujących należności pieniężnych: kar umownych, grzywien sądowych, kar administracyjnych, podatków, należności publicznoprawnych, do zapłacenia których Ubezpieczony lub osoby, o których mowa w § 24 ust. 3 i 4, są zobowiązani.
3. Ponadto, o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich postanowień odmiennych, PZU SA nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe w mieniu, z którego Ubezpieczony lub osoba, o której mowa w § 24 ust. 3, korzystała na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy;
 - 2) wyrządzone przez posiadane psy agresywne;
 - 3) powstałe z tytułu posiadania lub używania koni;
 - 4) powstałe z tytułu posiadania lub używania broni palnej, pneumatycznej, urządzeń do gry w paintball oraz amunicji do tej broni;
 - 5) wyrządzone w związku z posiadaniem lub używaniem jednostek pływających;
 - 6) wyrządzone w związku z posiadaniem lub używaniem pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.
4. Szkody wymienione w ust. 3 zostają objęte ubezpieczeniem tylko w takim zakresie, w jakim zostało to ustalone w treści odpowiedniego postanowienia odmiennego.
5. Za rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej, o którym mowa w ust. 3, ustalana jest dodatkowa składka.

Suma gwarancyjna

§ 26

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU SA w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia.
2. Suma gwarancyjna nie może być niższa niż 10.000 zł.
3. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów wymienionych w ust. 6 oraz § 65 ust. 3 powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej o wypłaconą kwotę.
4. Ubezpieczający może uzupełnić sumę gwarancyjną opłacając dodatkową składkę.
5. Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy gwarancyjnej PZU SA ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy gwarancyjnej pomniejszonej o wypłaconą kwotę, o której mowa w ust. 3.
6. W ramach sumy gwarancyjnej PZU SA zobowiązany jest do:
 - 1) pokrycia kosztów wynagrodzenia ekspertów, powołanych w uzgodnieniu z PZU SA, w celu ustalenia okoliczności, przyczyn lub rozmiaru szkody;
 - 2) pokrycia kosztów obrony w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, tj.:
 - a) niezbędnych kosztów sądowej obrony przed roszczeniem poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU SA,
 - b) niezbędnych kosztów sądowej obrony w postępowaniu karnym, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności, jeżeli PZU SA zażądał powołania obrony lub wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów,
 - c) kosztów postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego oraz kosztów opłat administracyjnych, jeżeli PZU SA wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów.

Ustalenie i wypłata odszkodowania

§ 27

1. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia, o którym mowa w § 67 pkt 1 nie wywołuje skutków prawnych względem PZU SA, jeżeli PZU SA nie wyraził na to uprzedniej zgody.
2. Jeżeli tytułem odszkodowania przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU SA zaspokaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
 - 1) świadczenie jednorazowe;
 - 2) renty czasowe;
 - 3) renty dożywotnie.

Rozdział V

Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 28

1. Przedmiotem ubezpieczenia są:
 - 1) następstwa nieszczęśliwego wypadku;
 - 2) następstwa obrażeń ciała, których zaistnienie spowodowane zostało atakiem epilepsji lub omdleniem o nieustalonej przyczynie;
 - 3) następstwa zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego, pod warunkiem, że Ubezpieczony w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia nie ukończył 30 lat.
2. Przedmiotem ubezpieczenia za opłatą dodatkowej składki mogą być następstwa zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego:
 - 1) jeżeli Ubezpieczony w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia ukończył 30 lat, z zastrzeżeniem pkt 2;
 - 2) jeżeli Ubezpieczony w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia ukończył 65 lat i był przez co najmniej 2 ostatnie lata ubezpieczony w PZU SA w ramach umowy lub umów ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, w których rozszerzono przedmiot ubezpieczenia o następstwa zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego.
3. Przedmiot ubezpieczenia może zostać rozszerzony o następstwa, o których mowa w ust. 2, tylko w stosunku do wszystkich Ubezpieczonych, o których mowa w tym ustępie.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są następstwa wypadku ubezpieczeniowego, który zaszedł w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami.

Suma ubezpieczenia

§ 29

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w porozumieniu z PZU SA dla każdego Ubezpieczonego i stanowi ona wielokrotność 1.000 zł, przy czym nie może być ona niższa niż 5.000 zł oraz wyższa niż 100.000 zł.
2. Suma ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1, ustalana jest dla każdego Ubezpieczonego w tej samej wysokości.

Rodzaje i wysokość świadczeń

§ 30

Ubezpieczonemu przysługują następujące świadczenia:

- 1) świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem § 31;

- 2) świadczenie z tytułu śmierci – w wysokości 100% sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia;
- 3) świadczenie za leczenie uciążliwe – w wysokości 1% sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 1.000 zł, z zastrzeżeniem § 32 ust. 1;
- 4) świadczenie z tytułu czasowej niezdolności do pracy powstałej w wyniku wypadku ubezpieczeniowego, zwane dalej „zasiłkiem dziennym” – w wysokości 1 promila sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia za każdy dzień oraz nie dłużej niż przez 60 dni, płatny w przypadku hospitalizacji Ubezpieczonego – od pierwszego dnia lub w przypadku leczenia ambulatoryjnego – od siódmego dnia po wypadku ubezpieczeniowym;
- 5) zwrot kosztów nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 10.000 zł;
- 6) zwrot kosztów przeszkolenia zawodowego osób niepełnosprawnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 10.000 zł;
- 7) zwrot kosztów leczenia, w tym rehabilitacji – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 5.000 zł;
- 8) zwrot kosztów transportu zwłok, w tym kosztów usług zakładów pogrzebowych polegających na przygotowaniu zwłok do transportu, kremacji, zakupu trumny do transportu zwłok, organizacji przewozu zwłok od miejsca zgonu do miejsca pochowania w Rzeczypospolitej Polskiej – do wysokości 50% sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 15.000 zł.

§ 31

1. Świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu PZU SA wypłaca w zależności od wybranego przez Ubezpieczającego wariantu określającego sposób wyliczenia wysokości tego świadczenia tj.:
 - 1) wariantu standardowego albo
 - 2) wariantu progresywnego.
2. W wariantcie standardowym świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu – w przypadku gdy Ubezpieczony doznał 100% trwałego uszczerbku na zdrowiu – wypłacane jest w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia, a jeżeli Ubezpieczony doznał mniej niż 100% trwałego uszczerbku na zdrowiu – w takim procencie określonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia, w jakim Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu.
3. W wariantcie progresywnym świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłacane jest w wysokości iloczynu określonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia, wyrażonego w procentach stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz wskaźnika progresji określonego w poniżej tabeli:

Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu (w procentach)	wskaźnik progresji
do 25%	1,00
powyżej 25% do 50%	1,50
powyżej 50% do 65%	2,00
powyżej 65% do 85%	2,50
powyżej 85% do 100%	3,00

§ 32

1. Świadczenie za leczenie uciążliwe przysługuje tylko wówczas, gdy nie stwierdzono trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Ubezpieczonemu przysługuje tylko jedno świadczenie za leczenie uciążliwe z tytułu jednego wypadku ubezpieczeniowego.

2. Zasiłek dzienny przysługuje tylko osobom pracującym zarobkowo w dniu zajścia wypadku ubezpieczeniowego oraz wyłącznie w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na okres 12 miesięcy. W przypadku zaistnienia w jednym okresie ubezpieczenia więcej niż jednego wypadku ubezpieczeniowego wypłata zasiłku z tytułu tych wypadków nie może przekroczyć łącznie 60 dni. Zasiłek dzienny przysługuje za okres czasowej niezdolności do pracy i wypłacany jest na podstawie zaświadczenia lekarskiego o czasowej niezdolności do pracy, wystawionego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Jeżeli na powstałą niezdolność do pracy ma również wpływ istniejący przed wypadkiem ubezpieczeniowym stan chorobowy lub niepełnosprawność, zasiłek dzienny wypłacany jest za przypuszczalny okres niezdolności do pracy, jaki mógłby być wyłącznie następstwem wypadku ubezpieczeniowego. Okres ten przyjmuje się według oceny lekarzy wskazanych przez PZU SA. Ubezpieczony traci prawo do zasiłku dziennego, jeżeli w okresie, za który przysługiwał mu zasiłek dzienny wykonywał pracę zarobkową.
3. Koszty, o których mowa w § 30 pkt 5–8, podlegają zwrotowi, jeżeli powstały w następstwie wypadku ubezpieczeniowego. Ponadto koszty leczenia, w tym rehabilitacji, o których mowa w § 30 pkt 7, podlegają zwrotowi, jeżeli były niezbędne z medycznego punktu widzenia.
4. Zwrot kosztów, o których mowa w § 30 pkt 5–8, następuje na podstawie rachunków i dowodów ich zapłaty do wysokości rzeczywistych kosztów, maksymalnie jednak do wysokości limitu określonego na te koszty.
5. Zwrot kosztów, o których mowa w § 30 pkt 5–8, poniesionych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej następuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w walucie polskiej według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ustalania odszkodowania.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 33

1. Z odpowiedzialności PZU SA wyłączone są następstwa wypadków ubezpieczeniowych, jeżeli te wypadki powstały:
 - 1) w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 2) w wyniku zatrucia spowodowanego spożyciem alkoholu, użyciem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
 - 3) podczas kierowania przez Ubezpieczonego pojazdem silnikowym lub pojazdem innym niż silnikowy, jeżeli Ubezpieczony nie posiadał uprawnień do kierowania nim, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 4) w wyniku udziału Ubezpieczonego w zakładach, bójkach (z wyjątkiem działania w obronie koniecznej) oraz w związku z popełnieniem albo usiłowaniem popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa lub umyślnego samookaleczenia;
 - 5) w związku z popełnieniem albo usiłowaniem popełnienia samobójstwa przez Ubezpieczonego, który ukończył 17 lat;
 - 6) wskutek utraty przytomności spowodowanej przyczyną chorobową z zastrzeżeniem, że wyłączenie to nie dotyczy utraty przytomności spowodowanej atakiem epilepsji lub omdlenia o nieustalanej przyczynie;
 - 7) w wyniku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia Ubezpieczonego powstałych w związku z wykonywaniem procedur

medycznych bez względu na to, przez kogo były wykonywane, chyba że wykonywanie procedur medycznych dotyczyło leczenia bezpośrednich następstw wypadku ubezpieczeniowego;

8) na skutek wyczynowego uprawiania sportu;

9) na skutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka.

2. Z odpowiedzialności PZU SA wyłączone są następstwa wszelkich chorób lub stanów chorobowych nawet takich, które występują nagle lub zostały ujawnione dopiero w następstwie wypadku ubezpieczeniowego lub stanowiących przyczynę zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, z zastrzeżeniem § 28 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2.
3. Odpowiedzialność PZU SA nie obejmuje zadośćuczynienia za doznany ból, cierpienia fizyczne i moralne oraz odszkodowania za zniszczenie, utratę lub uszkodzenie rzeczy.
4. Stan nietrzeźwości, stan po użyciu alkoholu, fakt znajdowania się pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii oraz uprawnienia do kierowania pojazdem ocenia się według prawa państwa właściwego dla miejsca wypadku ubezpieczeniowego.

Ustalanie i wypłata świadczeń

§ 34

1. Świadczenia wypłacane są wyłącznie w złotych.
2. Rodzaje i wysokość przysługujących świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem ubezpieczeniowym a następstwem wypadku ubezpieczeniowego.
3. Ustalenie związku przyczynowego, o którym mowa w ust. 2, oraz rodzaju i wysokości przysługujących świadczeń następuje na podstawie dokumentów lub informacji określonych w § 68 lub wyników badań lekarskich.
4. Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci wypłaca się pod warunkiem, że trwały uszczerbek na zdrowiu lub śmierć nastąpiły w ciągu 2 lat od daty zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego.
5. Trwały uszczerbek na zdrowiu ustalany jest przez lekarzy wskazanych przez PZU SA na podstawie „Tabeli norm oceny procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu PZU SA”, zatwierdzonej uchwałą Zarządu PZU SA i obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, którą PZU SA na żądanie Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia udostępnia im w sposób z nimi uzgodniony.
6. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony niezwłocznie po całkowitym zakończeniu leczenia, z uwzględnieniem zaleconej przez lekarza rehabilitacji, a w razie dłuższego leczenia – najpóźniej w 24-tym miesiącu od dnia wypadku ubezpieczeniowego. Późniejsza zmiana stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu (polepszenie lub pogorszenie) nie daje podstawy do zmiany wysokości świadczenia.
7. Przy ustaleniu stopnia (procentu) trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę rodzaju pracy lub czynności wykonywanych przez Ubezpieczonego.
8. Jeżeli w wyniku wypadku ubezpieczeniowego powstanie więcej niż jedno uszkodzenie ciała – na wysokość świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu składa się suma świadczeń należnych z tytułu każdego uszkodzenia ciała, nie więcej jednak niż do wysokości sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia.
9. W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu, układu, których funkcje przed wypadkiem ubezpieczeniowym były już upośledzone wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku,

stopień (procent) trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem (procentem) trwałego uszczerbku na zdrowiu ustalonego dla stanu danego organu, narządu, układu po wypadku ubezpieczeniowym a stopniem (procentem) trwałego uszczerbku na zdrowiu istniejącym bezpośrednio przed wypadkiem ubezpieczeniowym.

§ 35

Koszty, o których mowa w § 30 pkt 5–8, podlegają zwrotowi pod warunkiem, że poniesione zostały w ciągu 2 lat od daty zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego, a w przypadku kosztów rehabilitacji, dodatkowo pod warunkiem, że rehabilitacja, o której mowa w § 30 pkt 7, została rozpoczęta nie później niż w okresie 6 miesięcy od daty zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego.

§ 36

Niezależnie od świadczeń objętych umową ubezpieczenia, PZU SA zwraca Ubezpieczonemu koszty badań lekarskich zleconych przez lekarzy wskazanych przez PZU SA wymaganych dla uzasadnienia zgłoszonych do PZU SA roszczeń oraz niezbędne, udokumentowane wydatki poniesione na przejazdy w Rzeczypospolitej Polskiej do lekarzy wskazanych przez PZU SA lub na obserwację kliniczną.

§ 37

Jeżeli poszkodowany był ubezpieczony na podstawie kilku umów ubezpieczenia w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków zawartych z PZU SA, świadczenia przysługują z każdej umowy, jednak zwrot kosztów, o których mowa w § 30 pkt 5–8, następuje do wysokości rzeczywistych udowodnionych kosztów, maksymalnie jednak do wysokości limitów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia.

§ 38

1. Świadczenie wynikające z umowy ubezpieczenia wypłaca się Ubezpieczonemu (w odniesieniu do małoletnich lub osób ubezwłasnowolnionych – przedstawicielowi ustawowemu), z wyjątkiem kosztów, o których mowa w § 30 pkt 8, które wypłaca się osobie, która je poniosła.
2. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłaca się uposażonemu, a w razie braku wskazania uposażonego – niżej wskazanym osobom według następującej kolejności:
 - 1) małżonkowi;
 - 2) dzieciom w częściach równych;
 - 3) rodzicom w częściach równych;
 - 4) innym ustawowym spadkobiercom w częściach równych.
3. Ubezpieczony może w każdym czasie wskazać lub dokonać zmiany uposażonego.
4. W razie braku wskazania uposażonego, z przysługującego świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego PZU SA wypłaca w pierwszej kolejności udokumentowane koszty pogrzebu osobie, która je poniosła, chyba że koszty te zostały pokryte z innego ubezpieczenia lub z innego tytułu.

§ 39

Jeżeli PZU SA wypłaci świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu a następnie w ciągu 2 lat od daty wypadku ubezpieczeniowego nastąpi śmierć Ubezpieczonego będąca następstwem tego wypadku, PZU SA wypłaca uposażonemu świadczenie z tytułu śmierci w wysokości stanowiącej różnicę kwoty świadczenia z tytułu śmierci określonego w umowie ubezpieczenia i kwoty świadczenia wypłaconego z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu.

§ 40

W razie śmierci Ubezpieczonego nie będącej następstwem wypadku ubezpieczeniowego, a przed otrzymaniem przez niego

świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, PZU SA wypłaca świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu spadkobiercom Ubezpieczonego. Jeżeli trwały uszczerbek nie został ustalony przed śmiercią Ubezpieczonego, przyjmuje się najbardziej prawdopodobny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu (w procentach) według oceny lekarzy wskazanych przez PZU SA – orzeczony na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej.

Rozdział VI

Ubezpieczenie szklanych przedmiotów od stłuczenia

Przedmiot ubezpieczenia

§ 41

1. Z zastrzeżeniem § 42 ust. 2, przedmiotem ubezpieczenia są znajdujące się w miejscu ubezpieczenia i będące przedmiotem prawa własności (współwłasności) Ubezpieczonego albo będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego:
 - 1) oszklenia okienne i drzwiowe;
 - 2) oszklenia ścienne (w tym szklane przegrody) i dachowe;
 - 3) wykładziny ceramiczne, szklane lub kamienne (z wyłączeniem podłogowych);
 - 4) meble szklane lub elementy szklane stanowiące składową część mebli;
 - 5) akwaria;
 - 6) ceramiczne, szklane lub indukcyjne płyty kuchenne;
 - 7) szklane kabiny prysznicowe i szklane parawany łazienkowe;
 - 8) lustra zamontowane na stałe.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są także elementy konstrukcyjne stolarki okiennej lub drzwiowej wówczas, gdy nie ma technologicznej możliwości wymiany oszklenia bez naruszenia konstrukcji, w której oszklenie jest osadzone.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
 - 1) szkło stanowiące osprzęt urządzeń technicznych, tj. maszyn, aparatów, narzędzi oraz osprzęt wszelkiego rodzaju instalacji, z wyjątkiem ceramicznych, szklanych lub indukcyjnych płyt kuchennych;
 - 2) szyby, przedmioty szklane lub płyty kamienne w stanie uszkodzonym;
 - 3) szyby, przedmioty szklane lub płyty kamienne przed ich ostatecznym zamontowaniem bądź zainstalowaniem w miejscu przeznaczenia;
 - 4) elementy szklane, o których mowa w ust. 1 i 2, znajdujące się w budynkach mieszkalnych w stadium budowy, budynkach niemieszkalnych lub budynkach niemieszkalnych w stadium budowy.

Zakres ubezpieczenia

§ 42

1. Ubezpieczeniem objęte są szkody powstałe wskutek stłuczenia (rozbicia) ubezpieczonych przedmiotów w następstwie zdarzeń innych niż określone w § 6 ust. 1 oraz w § 11 ust. 3 pkt 2 i 3.
2. W ubezpieczeniu szklanych przedmiotów od stłuczenia PZU SA odpowiada również za szkody w szklanych przedmiotach będących przedmiotem prawa własności (współwłasności) osób bliskich Ubezpieczonego pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym albo będących w ich posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego. Odpowiedzialność w tym zakresie ograniczona jest do szkód w szklanych przedmiotach znajdujących się w miejscu ubezpieczenia.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 43

1. PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe:
 - 1) przy wymianie lub wymontowywaniu ubezpieczonego przedmiotu;
 - 2) wskutek zadrapania, porysowania, poplamienia, bądź zmiany barwy;
 - 3) w elementach szklanych dzieł sztuki.
2. PZU SA nie pokrywa kosztów:
 - 1) ustawienia rusztowań lub użycia dźwigu w celu dokonania wymiany lub naprawy ubezpieczonych przedmiotów;
 - 2) wykonania napisów reklamowych i informacyjnych oraz ozdób znajdujących się na ubezpieczonych przedmiotach;
 - 3) pokrycia oszkleń folią.

Suma ubezpieczenia

§ 44

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w porozumieniu z PZU SA.
2. Minimalna suma ubezpieczenia wynosi 1.000 zł.
3. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości ubezpieczonych przedmiotów łącznie z kosztami ich demontażu, zamontowania, bądź zainstalowania oraz transportu, z zastrzeżeniem § 43 ust. 2 pkt 1.
4. Po wypłacie odszkodowania lub kosztów wymienionych w § 65 ust. 3 suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o wypłaconą kwotę.
5. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia opłacając dodatkową składkę.
6. Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy ubezpieczenia PZU SA ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia pomniejszonej o wypłaconą kwotę, o której mowa w ust. 4.

Ustalenie wysokości odszkodowania

§ 45

1. Wysokość odszkodowania ustala się według udokumentowanej wartości przedmiotu ubezpieczenia z uwzględnieniem kosztów jego demontażu, zamontowania bądź zainstalowania oraz transportu.
2. W razie braku możliwości udokumentowania wartości przedmiotu ubezpieczenia, wysokość odszkodowania określa się według średniej wartości przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, ustalonej na podstawie cen detalicznych występujących w handlu w dniu powstania szkody lub kosztów naprawy ustalonych stosownie do zakresu szkody na podstawie średnich cen zakładów usługowych wraz z uwzględnieniem niezbędnych kosztów demontażu, zamontowania bądź zainstalowania oraz transportu uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia.
3. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się wartości naukowej, kolekcjonerskiej, artystycznej, zabytkowej lub pamiątkowej.

Rozdział VII

PZU Pomoc w domu

Przedmiot ubezpieczenia

§ 46

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizowanie oraz pokrycie przez PZU SA kosztów świadczeń wymienionych w §§ 48–50

w razie zajścia w okresie ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia.

2. Pomoc będąca przedmiotem ubezpieczenia świadczona jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wypadkami ubezpieczeniowymi zaistniałymi w miejscu ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 47

1. Z zastrzeżeniem § 1 ust. 6–8, umowa ubezpieczenia PZU Pomoc w domu może zostać zawarta w następujących wariantach:
 - 1) Super albo
 - 2) Super Plus lub
 - 3) Komfort.
2. Limity określone dla świadczeń w poszczególnych wariantach nie sumują się. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej w więcej niż jednym wariantcie mają zastosowanie:
 - 1) w przypadku zawarcia umowy w wariantcie Komfort i Super – limity określone dla świadczeń w wariantcie Super;
 - 2) w przypadku zawarcia umowy w wariantcie Komfort i Super Plus – limity określone dla świadczeń w wariantcie Super Plus.

Zakres ubezpieczenia

§ 48

1. W wariantcie Super, w zależności od rodzaju zaistniałego wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia, na wniosek Ubezpieczonego lub osoby działającej w jego imieniu, PZU SA organizuje i pokrywa koszty następujących świadczeń:
 - 1) interwencji specjalisty, tj.:
 - a) ślusarza,
 - b) elektryka,
 - c) hydraulika,
 - d) szklarza,
 - e) technika urządzeń grzewczych,
 - f) dekarza,
 - g) stolarza,
 - h) murarza.Świadczenie PZU SA obejmuje organizację i pokrycie kosztów dojazdu, robocizny, a także pokrycie kosztów niezbędnych części lub materiałów użytych do naprawy; PZU SA pokrywa koszty interwencji specjalisty lub specjalistów do kwoty 500 zł na jeden wypadek ubezpieczeniowy, nie więcej jednak niż 2.000 zł w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia; PZU SA pokrywa koszt wyłącznie części lub materiałów niezbędnych do naprawy uszkodzonych elementów; PZU SA nie gwarantuje, że użyte części lub materiały będą tej samej jakości, co uszkodzone elementy;
 - 2) pobytu w hotelu Ubezpieczonego wraz z jego bagażem podręcznym – usługa ta jest organizowana w razie, gdy zaistniał wypadek ubezpieczeniowy spowodował zniszczenie miejsca ubezpieczenia w stopniu uniemożliwiającym dalsze zamieszkanie przez Ubezpieczonego w tym miejscu; PZU SA pokrywa koszty pobytu w hotelu Ubezpieczonego wraz z bagażem podręcznym do czasu przywrócenia miejsca ubezpieczenia do stanu umożliwiającego dalsze zamieszkanie, nie więcej jednak niż za 5 dób hotelowych oraz nie więcej niż do kwoty 300 zł za jedną dobę hotelową za każdego Ubezpieczonego;
 - 3) pobytu Ubezpieczonego w lokalu zastępczym w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia miejsca ubezpieczenia w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego w takim stopniu, że przywrócenie miejsca ubezpieczenia do stanu umożliwiającego zamieszkanie trwa dłużej niż 5 dni; świadczenie przysługuje, jeżeli stopień zniszczenia lub uszkodzenia miejsca

ubebezpieczenia uniemożliwia jego dalsze zamieszkiwanie; niezbędną ilość czasu konieczną do doprowadzenia miejsca ubezpieczenia do stanu umożliwiającego jego ponowne zamieszkanie ustala PZU SA w porozumieniu z Ubezpieczonym; jeden lokal zastępczy przysługuje wszystkim Ubezpieczonym; PZU SA pokrywa koszty lokalu zastępczego do kwoty 2.500 zł miesięcznie, przez okres niezbędny do przywrócenia miejsca ubezpieczenia do stanu umożliwiającego jego dalsze zamieszkanie (tj. do czasu, gdy ukończone zostaną w nim prace malarskie, tapeciarskie, parkieciarskie lub glazurnicze, będzie działała w nim instalacja wodna, kanalizacyjna i centralnego ogrzewania oraz zostanie podłączona kuchnia gazowa lub elektryczna), nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia udostępnienia Ubezpieczonemu lokalu zastępczego; limit odpowiedzialności PZU SA na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia wynosi 15.000 zł; PZU SA nie pokrywa kosztów zużycia energii elektrycznej, gazu, wody oraz kosztów związanych z użytkowaniem w lokalu zastępczym telefonu, internetu lub telewizji lub innych usług świadczonych na rzecz Ubezpieczonego;

- 4) transportu Ubezpieczonego wraz z jego bagażem podręcznym do lokalu zastępczego albo hotelu w sytuacji, o której mowa w pkt 2 i 3, albo do wskazanego przez Ubezpieczonego miejsca znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku, gdy miejsce ubezpieczenia zostało zniszczone w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego, w stopniu uniemożliwiającym dalsze jego zamieszkanie; PZU SA pokrywa koszty transportu wszystkich Ubezpieczonych wraz z ich bagażem podręcznym do kwoty 500 zł;
- 5) powrotnego transportu Ubezpieczonego do miejsca ubezpieczenia z lokalu zastępczego albo hotelu w sytuacji, o której mowa w pkt 2 i 3, albo z innego czasowego miejsca zamieszkania po zakończeniu remontu lub odbudowy zniszczonego lub uszkodzonego miejsca ubezpieczenia, w przypadku gdy miejsce ubezpieczenia zostało zniszczone lub uszkodzone w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego, w stopniu uniemożliwiającym dalsze jego zamieszkanie; PZU SA pokrywa koszty transportu wszystkich Ubezpieczonych wraz z ich bagażem podręcznym do kwoty 500 zł;
- 6) powrotu Ubezpieczonego do miejsca ubezpieczenia, jeżeli w chwili wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczony znajduje się w odległości co najmniej 30 km od miejsca ubezpieczenia, a w związku z zaistnieniem wypadku ubezpieczeniowego jego obecność w miejscu ubezpieczenia jest niezbędna; PZU SA pokrywa koszty transportu wszystkich Ubezpieczonych wraz z ich bagażem podręcznym do kwoty 500 zł;
- 7) dozoru miejsca ubezpieczenia do czasu naprawy lub założenia nowych zabezpieczeń, o których mowa w § 19, ale nie dłużej niż przez 72 godziny; świadczenie przysługuje jeżeli w miejscu ubezpieczenia znajdowały się zabezpieczenia, o których mowa w § 19, a wypadek ubezpieczeniowy spowodował zniszczenie miejsca ubezpieczenia w stopniu uniemożliwiającym dalsze zamieszkanie przez Ubezpieczonego i jednocześnie zostały zniszczone zabezpieczenia, o których mowa w § 19; PZU SA pokrywa koszty dozoru miejsca ubezpieczenia do kwoty 4.000 zł;
- 8) posprzątkania miejsca ubezpieczenia po wypadku ubezpieczeniowym oraz zabezpieczenia przed dalszymi uszkodzeniami mienia znajdującego się w miejscu ubezpieczenia, które zostało uszkodzone lub zabrudzone w wyniku wypadku ubezpieczeniowego; PZU SA pokrywa koszty uprzątkowania miejsca ubezpieczenia oraz zabezpieczenia mienia przed dalszymi uszkodzeniami do kwoty 3.000 zł; zakres niezbędnych

- w danym przypadku prac PZU SA ustala w porozumieniu z Ubezpieczonym;
- 9) transportu mienia znajdującego się w miejscu ubezpieczenia za pomocą pojazdu mechanicznego o ładowności do 3,5 ton do wskazanego przez Ubezpieczonego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – usługa ta jest organizowana, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy spowodował zniszczenie miejsca ubezpieczenia w stopniu uniemożliwiającym dalsze przechowywanie tego mienia w miejscu ubezpieczenia; PZU SA pokrywa koszty transportu mienia do kwoty 500 zł;
 - 10) przechowania ocalałego mienia po zaistnieniu wypadku ubezpieczeniowego; świadczenie przysługuje, gdy miejsce ubezpieczenia zostało zniszczone w takim stopniu, że przechowywanie mienia w tym miejscu będzie przyczyniać się do dalszego uszkodzenia tego mienia; PZU SA pokrywa koszty przechowania i transportu mienia do miejsca przechowania do kwoty 1.500 zł;
 - 11) transportu ocalałego po wypadku ubezpieczeniowym mienia, przechowywanego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do miejsca ubezpieczenia, za pomocą pojazdu mechanicznego o ładowności do 3,5 ton (transportu powrotnego); świadczenie przysługuje, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy spowodował zniszczenie miejsca ubezpieczenia w stopniu uniemożliwiającym dalsze przechowywanie tego mienia w miejscu ubezpieczenia i konieczność jego przechowania w innym miejscu niż miejsce ubezpieczenia; PZU SA pokrywa koszty transportu do kwoty 500 zł;
 - 12) transportu oraz wniesienia do miejsca ubezpieczenia materiałów budowlanych lub wykończeniowych niezbędnych do przeprowadzenia remontu mającego na celu usunięcie szkód powstałych w wyniku zaistnienia w miejscu ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego; PZU SA pokrywa koszty transportu oraz wniesienia materiałów budowlanych lub wykończeniowych do kwoty 1.500 zł;
 - 13) wizyty psychologa – w razie urazów psychicznych u Ubezpieczonego powstałych w wyniku zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia, PZU SA organizuje i pokrywa koszt nie więcej niż 5 wizyt dla wszystkich Ubezpieczonych i nie więcej niż do kwoty 150 zł na jedną wizytę;
 - 14) interwencji mającej na celu tępienie z wykorzystaniem środków mechanicznych lub chemicznych karaluchów, prusaków, szczerów lub myszy, które pojawiły się w miejscu ubezpieczenia w trakcie trwania okresu ubezpieczenia; w okresie ubezpieczenia PZU SA pokrywa koszt jednej interwencji do kwoty 500 zł;
 - 15) w przypadku zaistnienia w miejscu ubezpieczenia kradzieży z włamaniem – porady specjalisty do spraw zabezpieczeń antywłamaniowych w zakresie sposobu optymalnego zabezpieczenia miejsca ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem; PZU SA pokrywa koszty porady specjalisty do kwoty 500 zł;
 - 16) telefonicznej informacji prawnej – na wniosek Ubezpieczonego w zależności od rodzaju zaistniałego wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia, PZU SA organizuje i pokrywa koszty:
 - a) udzielenia Ubezpieczonemu przez prawników telefonicznej informacji w kwestiach prawnych z zakresu prawa cywilnego, prawa konsumenckiego, prawa ubezpieczeniowego lub prawa pracy,
 - b) przesłania drogą elektroniczną na adres mailowy wskazany przez Ubezpieczonego aktu prawnego (np. ustawa),
 - c) udzielenia informacji teleadresowych dotyczących sądów, prokuratur lub kancelarii prawnych;

- 17) telefonicznej informacji o usługach – w zależności od rodzaju zaistniałego wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia, PZU SA zapewnia Ubezpieczonemu dostęp do telefonicznej informacji o numerach telefonów służb użyteczności publicznej oraz usługodawców (np. hydraulik, szklarz, ślusarz, technik urządzeń grzewczych, elektryk, dekarz, malarz, parkieciarz, murarz) działających w pobliżu miejsca ubezpieczenia.
2. W razie wystąpienia awarii instalacji, w tym również poza miejscem ubezpieczenia, w wyniku której nastąpiła szkoda w mieniu znajdującym się w miejscu ubezpieczenia lub istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia szkody w mieniu znajdującym się w miejscu ubezpieczenia, na wniosek Ubezpieczonego PZU SA organizuje i pokrywa koszty usługi polegającej na zdiagnozowaniu przyczyny awarii instalacji oraz jej zabezpieczeniu w taki sposób, żeby zapobiec wystąpieniu szkody w mieniu znajdującym się w miejscu ubezpieczenia lub zmniejszyć jej rozmiary. PZU SA pokrywa koszty dojazdu, robocizny i materiałów wykorzystanych do zabezpieczenia instalacji do kwoty 200 zł. Usługa zostanie wykonana, o ile nie odmówiono dostępu do miejsca, w którym wystąpiła awaria instalacji.

§ 49

W wariantcie Super Plus, w zależności od zaistniałego wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia, na wniosek Ubezpieczonego lub osoby działającej w jego imieniu, PZU SA organizuje i pokrywa koszty świadczeń, o których mowa w § 48, oraz następujących świadczeń:

- 1) w razie awarii sprzętu AGD lub RTV znajdującego się w miejscu ubezpieczenia, PZU SA organizuje oraz pokrywa koszty naprawy tego sprzętu do kwoty 500 zł; świadczenie obejmuje koszt dojazdu mechanika, robocizny oraz koszty części zamiennych niezbędnych do naprawy sprzętu; w razie braku możliwości naprawy sprzętu w miejscu ubezpieczenia, PZU SA organizuje transport i pokrywa koszty naprawy w autoryzowanym serwisie; PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za koszty napraw objętych gwarancją producenta, jednakże na życzenie Ubezpieczonego PZU SA organizuje i pokrywa koszty transportu uszkodzonego sprzętu do najbliższego autoryzowanego serwisu – do kwoty 200 zł; PZU SA pokrywa koszty nie więcej niż dwóch napraw w razie awarii sprzętu AGD lub RTV w okresie ubezpieczenia;
- 2) w razie awarii sprzętu PC znajdującego się w miejscu ubezpieczenia, PZU SA organizuje oraz pokrywa koszty naprawy tego sprzętu do kwoty 500 zł; świadczenie obejmuje koszt dojazdu mechanika, robocizny oraz koszty części zamiennych niezbędnych do naprawy sprzętu; w razie braku możliwości naprawy sprzętu w miejscu ubezpieczenia, PZU SA organizuje transport i pokrywa koszty naprawy w autoryzowanym serwisie; PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za koszty napraw objętych gwarancją producenta, jednakże na życzenie Ubezpieczonego PZU SA organizuje i pokrywa koszty transportu uszkodzonego sprzętu do najbliższego autoryzowanego serwisu – do kwoty 200 zł; PZU SA pokrywa koszty nie więcej niż dwóch napraw w razie awarii sprzętu PC w okresie ubezpieczenia.

§ 50

W wariantcie Komfort, w zależności od rodzaju zaistniałego wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia, na wniosek Ubezpieczonego lub osoby działającej w jego imieniu, PZU SA organizuje i pokrywa koszty następujących świadczeń:

- 1) interwencji specjalisty w razie zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego, tj.:
 - a) ślusarza,

- b) elektryka,
- c) hydraulika,
- d) szklarza,
- e) technika urządzeń grzewczych,
- f) dekarza,
- g) stolarza,
- h) murarza.

Świadczenie PZU SA obejmuje organizację i pokrycie kosztów dojazdu i robocizny; PZU SA pokrywa koszty interwencji specjalisty lub specjalistów do kwoty 400 zł na jeden wypadek ubezpieczeniowy, nie więcej jednak niż 1.000 zł w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia;

- 2) pobytu w hotelu Ubezpieczonego wraz z jego bagażem podręcznym – usługa ta jest organizowana w razie, gdy zaistniały wypadek ubezpieczeniowy spowodował zniszczenie miejsca ubezpieczenia w stopniu uniemożliwiającym dalsze zamieszkanie przez Ubezpieczonego w tym miejscu; PZU SA pokrywa koszty pobytu w hotelu Ubezpieczonego wraz z bagażem podręcznym do czasu przywrócenia miejsca ubezpieczenia do stanu umożliwiającego dalsze zamieszkanie, nie więcej jednak niż za 5 dob hotelowych oraz nie więcej niż do kwoty 200 zł za jedną dobę hotelową za każdego Ubezpieczonego;
- 3) transportu Ubezpieczonego wraz z jego bagażem podręcznym do hotelu albo lokalu zastępczego, albo do wskazanego przez Ubezpieczonego miejsca znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku gdy miejsce ubezpieczenia zostało zniszczone w wyniku wypadku ubezpieczeniowego w stopniu uniemożliwiającym dalsze jego zamieszkanie; PZU SA pokrywa koszty transportu wszystkich Ubezpieczonych wraz z ich bagażem podręcznym do kwoty 500 zł;
- 4) powrotnego transportu Ubezpieczonego do miejsca ubezpieczenia z hotelu albo lokalu zastępczego, albo z innego czasowego miejsca ubezpieczenia po zakończeniu remontu lub odbudowy zniszczonego lub uszkodzonego miejsca ubezpieczenia w przypadku gdy miejsce ubezpieczenia zostało zniszczone lub uszkodzone w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego w stopniu uniemożliwiającym dalsze jego zamieszkanie; PZU SA pokrywa koszty transportu wszystkich Ubezpieczonych wraz z ich bagażem podręcznym do kwoty 500 zł;
- 5) powrotu Ubezpieczonego do miejsca ubezpieczenia, jeżeli w chwili wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczony znajduje się w odległości co najmniej 30 km od miejsca ubezpieczenia, a w związku z zaistnieniem wypadku ubezpieczeniowego jego obecność w miejscu ubezpieczenia jest niezbędna; PZU SA pokrywa koszty transportu wszystkich Ubezpieczonych wraz z ich bagażem podręcznym do kwoty 500 zł;
- 6) dozoru miejsca ubezpieczenia do czasu założenia nowych zabezpieczeń, o których mowa w § 19, ale nie dłużej niż przez 48 godzin; świadczenie przysługuje jeżeli w miejscu ubezpieczenia znajdowały się zabezpieczenia, o których mowa w § 19 a wypadek ubezpieczeniowy spowodował zniszczenie miejsca ubezpieczenia w stopniu uniemożliwiającym dalsze zamieszkanie przez Ubezpieczonego i jednocześnie zostały zniszczone zabezpieczenia, o których mowa w § 19; PZU SA pokrywa koszty dozoru miejsca ubezpieczenia do kwoty 2.500 zł;
- 7) transportu mienia znajdującego się w miejscu ubezpieczenia za pomocą pojazdu mechanicznego o ładowności do 3,5 ton do wskazanego przez Ubezpieczonego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – usługa ta jest organizowana, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy spowodował zniszczenie miejsca ubezpieczenia w stopniu uniemożliwiającym

dalsze przechowywanie tego mienia w miejscu ubezpieczenia; PZU SA pokrywa koszty transportu mienia do kwoty 500 zł;

- 8) transportu ocalałego po wypadku ubezpieczeniowym mienia, przechowywanego poza miejscem ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do miejsca ubezpieczenia, za pomocą pojazdu mechanicznego o ładowności do 3,5 ton (transportu powrotnego); świadczenie przysługuje, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy spowodował zniszczenie miejsca ubezpieczenia w stopniu uniemożliwiającym dalsze przechowywanie tego mienia w miejscu ubezpieczenia i konieczność jego przechowania w innym miejscu niż miejsce ubezpieczenia; PZU SA pokrywa koszty transportu do kwoty 500 zł;
- 9) telefonicznej informacji o usługach – w zależności od rodzaju zaistniałego wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia, PZU SA zapewnia Ubezpieczonemu dostęp do telefonicznej informacji o numerach telefonów służb użyteczności publicznej oraz usługodawców (np. hydraulik, szklarz, ślusarz, technik urządzeń grzewczych, elektryk, dekarz, malarz, parkieciarz, murarz) działających w pobliżu miejsca ubezpieczenia.

§ 51

Jeżeli kwota, do której PZU SA ponosi odpowiedzialność, określona w §§ 48–50 nie wystarcza na pokrycie przez PZU SA w całości kosztu wykonania usługi wskazanej w OWU, a Ubezpieczony nie wyraża zgody na pokrycie różnicy między rzeczywistymi kosztami wykonania usługi a kwotą, do której PZU SA ponosi odpowiedzialność, wówczas PZU SA wypłaca Ubezpieczonemu odszkodowanie w kwocie, do której PZU SA ponosi odpowiedzialność.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 52

1. PZU SA nie odpowiada, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy powstał wskutek długotrwałej i postępującej nieszczelności instalacji lub przenikania wód podziemnych.
2. Ubezpieczenie nie obejmuje organizacji i pokrycia kosztów usług:
 - 1) świadczonych w związku z uszkodzeniami:
 - a) żarówek, bezpieczników lub baterii stanowiących element armatury,
 - b) o charakterze estetycznym,
 - c) podziemnych rur instalacji kanalizacyjnych, wodociągowych lub podziemnych linii energetycznych,
 - d) urządzeń gospodarstwa domowego innych niż sprzęt RTV i AGD,
 - e) sprzętu komputerowego lub elektronicznego innego niż sprzęt PC,
 - f) maszyn lub urządzeń służących do prowadzenia działalności gospodarczej oraz ich podłączenia do sieci elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej;
 - 2) wynikających z naturalnego zużycia się części lub materiałów eksploatacyjnych, baterii, tonera, czynnika lasera;
 - 3) polegających na konserwacji instalacji;
 - 4) związanych z awarią drzwi zewnętrznych prowadzących do pomieszczenia garażowego lub pomieszczenia gospodarczego;
 - 5) związanych z brakiem wzajemnej kompatybilności elementów sprzętu i oprogramowania lub wynikających z zainstalowania oprogramowania bez ważnych licencji;
 - 6) związanych z działaniem czynników termicznych lub chemicznych;
 - 7) wynikających z celowego uszkodzenia sprzętu RTV, AGD lub PC;

- 8) jeżeli koszty zostały poniesione przez Ubezpieczonego bez uprzedniej zgody PZU Pomoc, chyba że skontaktowanie się z PZU Pomoc w sposób określony w § 69 było niemożliwe, z zastrzeżeniem § 70;
 - 9) wynikających z niewłaściwego lub niezgodnego z instrukcją używania, przechowywania lub konserwacji sprzętu RTV, AGD lub PC, a także używania tego sprzętu niezgodnie z przepisami bezpieczeństwa (w tym stosowania częstotliwości wyższych niż przewidziano dla danego modelu);
 - 10) powstałych na skutek niewłaściwej lub niezgodnej z instrukcją producenta instalacji, naprawy, przeróbki lub zmian konstrukcyjnych, dokonanych przez Ubezpieczonego.
3. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za utratę danych na jakimkolwiek nośniku w wyniku awarii lub naprawy sprzętu RTV, AGD lub PC.
 4. Ubezpieczeniem nie są objęte koszty czynności, do wykonania których zgodnie z instrukcją obsługi zobowiązany jest Ubezpieczony.

Rozdział VIII

Postanowienia wspólne

Wyłączenia odpowiedzialności do wszystkich rodzajów ubezpieczeń

§ 53

PZU SA nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, z zastrzeżeniem § 24 ust. 5;
- 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 3) górnicze, w rozumieniu prawa górniczego;
- 4) powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, aktów terroryzmu, strajków lub niepokoїв społecznych;
- 5) powstałe w wyniku udziału Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg;
- 6) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego oraz skażenia radioaktywnego;
- 7) będące bezpośrednim lub pośrednim następstwem decyzji administracyjnej;
- 8) powstałe w środowisku naturalnym, polegające na jego zanieczyszczeniu lub skażeniu;
- 9) powstałe w drzewostanie lasów i parków.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 54

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek Ubezpieczającego.
2. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na podstawie danych podanych przez Ubezpieczającego, z zastrzeżeniem że PZU SA może w trakcie trwania umowy ubezpieczenia zażądać udokumentowania tych danych.
3. PZU SA uzależnia zawarcie umowy ubezpieczenia mienia od jego zabezpieczenia w zakresie określonym w § 19.
4. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dokonania indywidualnej oceny ryzyka, a w przypadku ubezpieczenia mienia także od dokonania jego oględzin.

5. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od potwierdzenia sprawności zabezpieczeń mienia, o których mowa w § 19, a także dodatkowego zabezpieczenia antywłamaniowego, o którym mowa w § 62 ust. 8 pkt 1, lub monitoringu przez podmiot profesjonalnie trudniący się montażem lub serwisowaniem zabezpieczeń antywłamaniowych lub monitoringu.

§ 55

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na Ubezpieczającym.
2. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, PZU SA może podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
3. Ubezpieczony może żądać, by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.
4. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności, o których mowa w ust. 4. Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach PZU SA niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 4 i 5 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
7. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 4–6 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 4–6 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 56

Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU SA potwierdza dokumentem ubezpieczenia (polisą).

§ 57

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy albo na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe), z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Umowę ubezpieczenia, o której mowa w § 1 ust. 8, zawiera się na okres 12 miesięcy.

Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia

§ 58

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, o którym mowa w § 3 lub § 41, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które

ciężyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Postanowienia ust. 1–3 nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Początek i koniec odpowiedzialności PZU SA

§ 59

Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.

§ 60

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
- 2) z chwilą unicestwienia przedmiotu ubezpieczenia;
- 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia bądź sumy gwarancyjnej wskutek wypłaty odszkodowania bądź odszkodowań;
- 4) z dniem doręczenia Ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 6) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 62 ust. 9;
- 7) w zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków – z dniem doręczenia PZU SA oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 61 ust. 2;
- 8) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia, chyba że wraz z przeniesieniem własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 58 ust. 1 i 2;
- 9) z dniem doręczenia PZU SA oświadczenia o odstąpieniu przez Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w § 61 ust. 1.

§ 61

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
2. W zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym.

Składka ubezpieczeniowa

§ 62

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA.
2. Składkę ustala się według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
3. Zapłata składki następuje jednorazowo przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny sposób i termin opłacenia składki.
4. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej albo w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
5. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego albo przekazu pocztowego, za dzień zapłaty składki uważa się dzień uznania rachunku PZU SA pełną, wymagalną kwotą określoną w umowie ubezpieczenia.
6. Dopuszcza się możliwość zapłaty składki za 12-miesięczny okres ubezpieczenia w dwóch albo czterech ratach. Terminy płatności rat ustala się w równych okresach liczonych od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Terminy płatności oraz wysokość rat składki określa się w dokumencie ubezpieczenia.
7. Składkę ustala się z uwzględnieniem rodzaju przedmiotu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, strefy regionalnej, zakresu i okresu ubezpieczenia oraz od zniżek i zwyżek, o których mowa w ust. 8.
8. W umowach ubezpieczenia stosuje się następujące zniżki i zwyżki składki:
 - 1) zniżki składki zależą od zamontowania w miejscu ubezpieczenia dodatkowego zabezpieczenia antywłamaniowego lub monitoringu, bezszkodowej kontynuacji ubezpieczenia, zakresu ubezpieczenia lub ilości miejsc ubezpieczenia;
 - 2) zwyżki składki zależą od konstrukcji materiałowej budynku lub zakresu ubezpieczenia.
9. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
10. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał do wiadomości PZU SA nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki, Ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki wynikającej z różnicy pomiędzy składką, jaka należałaby się PZU SA gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU SA o dopłatę różnicy składki staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania.

Zwrot składki

§ 63

W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

Prawa i obowiązki stron

§ 64

1. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) przestrzegać obowiązujących przepisów prawa z zakresu ochrony przeciwpożarowej;

- 2) przestrzegać obowiązujących przepisów prawa dotyczących obowiązków właścicieli nieruchomości utrzymania czystości i porządku w zakresie uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości;
 - 3) przestrzegać wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w § 19;
 - 4) przestrzegać zaleceń producenta dotyczących składowania materiałów, o których mowa w § 3 ust. 7;
 - 5) przeprowadzać konserwacje i okresowe remonty mienia;
 - 6) stosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia instalacji wodnych i centralnego ogrzewania oraz ich wyposażenia instalacyjnego przed mrozem, w szczególności utrzymywać właściwą temperaturę w pomieszczeniach;
 - 7) zamknąć, opróżnić z wody i utrzymywać opróżnione instalacje wodne i centralnego ogrzewania w obiektach nieużywnych i niedozorowanych lub czasowo nieczynnych;
 - 8) wykonywać niezwłocznie wszelkie inwestycje i naprawy niezbędne w ocenie rzeczoznawców lub zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi prawidłowego działania instalacji.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, z zastrzeżeniem ust. 3.
 3. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym w razie naruszenia z winy umyślnej obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

§ 65

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać straż pożarną oraz zawiadomić jednostkę policji, o ile zachodzi taka potrzeba (w szczególności w przypadku kradzieży z włamaniem, rabunku w miejscu ubezpieczenia oraz rabunku poza miejscem ubezpieczenia);
 - 2) udzielić PZU SA wszelkiej pomocy dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
2. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, PZU SA wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. PZU SA zobowiązany jest, w granicach odpowiednio sumy ubezpieczenia bądź sumy gwarancyjnej, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Jeżeli przedmiotowe koszty poniesione zostały na polecenie PZU SA, to zwracane są one w pełnej wysokości.
4. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek postanowienia ustępów poprzedzających stosuje się również do Ubezpieczonego.
5. W przypadku ubezpieczenia mienia lub ubezpieczenia szklanych przedmiotów od stłuczenia Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest nie dokonywać w uszkodzonym mieniu lub uszkodzonych szklanych przedmiotach żadnych zmian i nie dokonywać ich naprawy, jeżeli zmiany i naprawa nie są uzasadnione koniecznością zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody, bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin przez PZU SA lub jego przedstawiciela, chyba że PZU SA lub jego przedstawiciel nie przeprowadził

takich oględzin w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, albo 14 dni, jeżeli niezbędne było powołanie biegłych (rzeczoznawców).

6. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji odnośnie okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru.
7. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 5 i 6, niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności PZU SA.

§ 66

1. W przypadku ubezpieczenia mienia lub ubezpieczenia szklanych przedmiotów od stłuczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego zajścia.
2. W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego zajścia lub dowiedzenia się o wypadku.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązków, o którym mowa w ust. 1 i 2, obciąża także Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
5. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU SA w terminie, o którym mowa w ust. 1 i 2, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 67

W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym:

- 1) w razie wystąpienia przez poszkodowanego przeciwko Ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie, Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, powiadomić o tym PZU SA;
- 2) w razie wystąpienia z roszczeniem, o którym mowa w pkt 1, na drogę sądową, Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU SA;
- 3) Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć PZU SA orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego;
- 4) w razie powstania wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczony jest zobowiązany do podjęcia aktywnej współpracy z PZU SA w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności i przyczyn powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiaru.

§ 68

1. W przypadku ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) starać się o złagodzenie jego skutków przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu;
 - 2) dostarczyć PZU SA dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności roszczenia i wysokości świadczenia: dokumentację medyczną, rachunki i dowody ich zapłaty, a także jeżeli Ubezpieczony kierował pojazdem podczas wypadku – dokument uprawniający do kierowania pojazdem;

- 3) umożliwić PZU SA zasięgnięcie informacji odnoszących się do okoliczności określonych w dokumentach wymienionych w pkt 2, w szczególności u lekarzy, którzy sprawowali nad Ubezpieczonym opiekę zarówno przed, jak i po wypadku;
 - 4) poddać się badaniu przez wskazanych przez PZU SA lekarzy lub obserwacji klinicznej.
2. W razie śmierci Ubezpieczonego uposażony zobowiązany jest przedłożyć PZU SA do wglądu odpis aktu zgonu oraz kartę statystyczną zgonu lub dokumentację medyczną potwierdzającą przyczynę zgonu, jeśli jest uprawnionym do uzyskania takich dokumentów, oraz dokument stwierdzający jego tożsamość. W przypadku braku wskazania uposażonego – występująca o wypłatę świadczenia osoba, o której mowa w § 38 ust. 2, obowiązana jest przedłożyć dodatkowo dokumenty stanu cywilnego potwierdzające fakt małżeństwa lub pokrewieństwa z Ubezpieczonym lub dokumenty potwierdzające fakt sprawowania opieki nad Ubezpieczonym na dzień jego śmierci.
3. PZU SA zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dokumentów oraz zasięgnięcia opinii lekarzy specjalistów.

§ 69

W przypadku ubezpieczenia PZU Pomoc w domu, w celu skorzystania ze świadczeń określonych w OWU Ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) powinien przed podjęciem działań we własnym zakresie niezwłocznie, zawiadomić telefonicznie o wypadku ubezpieczeniowym PZU Pomoc, którego numer telefonu określony jest w umowie ubezpieczenia i podać następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko, a w przypadku gdy osobą zgłaszającą wypadek ubezpieczeniowy jest Ubezpieczony będący osobą bliską, o której mowa w § 2 pkt 96 lit. c – swoje imię i nazwisko oraz imię i nazwisko osoby fizycznej, o której mowa w § 2 pkt 96 lit. c;
- 2) adres miejsca ubezpieczenia;
- 3) numer telefonu, pod którym PZU Pomoc może skontaktować się z Ubezpieczonym lub osobą działającą w jego imieniu;
- 4) opis wypadku i rodzaj potrzebnej pomocy.

§ 70

1. W przypadku ubezpieczenia PZU Pomoc w domu w razie, gdy:
- 1) usługa określona w OWU nie została zorganizowana w terminie 7 dni od dnia powiadomienia PZU Pomoc przez Ubezpieczonego (lub osobę występującą w jego imieniu) o wypadku ubezpieczeniowym, w razie braku odmiennych ustaleń co do terminu wykonania usługi;
 - 2) skontaktowanie się z PZU Pomoc w sposób określony w § 69 było niemożliwe:
 - a) z przyczyn niezależnych od Ubezpieczonego (przyczyny te muszą zachodzić w stosunku do wszystkich Ubezpieczonych objętych ubezpieczeniem PZU Pomoc w domu) lub osoby działającej w jego imieniu;
 - b) z powodu urazu ciała lub nagłego zachorowania Ubezpieczonego (w sytuacji, gdy pozostali Ubezpieczeni objęci ubezpieczeniem PZU Pomoc w domu nie mieli możliwości skontaktowania się z PZU Pomoc),Ubezpieczony może zlecić wykonanie usługi przewidzianej w OWU we własnym zakresie, a PZU SA zwraca Ubezpieczonemu poniesione koszty wykonania tej usługi do wysokości określonej w ust. 3.
2. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje, jeżeli:
- a) Ubezpieczony udowodnił zaistnienie wypadku ubezpieczeniowego;
 - b) poniesione koszty zostaną udokumentowane rachunkami i dowodami ich zapłaty;
 - c) Ubezpieczony uzasadni niemożność skontaktowania się z PZU Pomoc z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a;

- d) uraz ciała lub nagłe zachorowanie Ubezpieczonego zostaną potwierdzone dokumentem wystawionym przez lekarza – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b.
3. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje temu Ubezpieczonemu, który je poniósł, na podstawie rachunków i dowodów ich zapłaty, do wysokości rzeczywistych poniesionych kosztów, maksymalnie jednak do limitu odpowiedzialności określonego w §§ 48–50, a jeżeli nie został przewidziany kwotowy limit odpowiedzialności – maksymalnie do kwoty odpowiadającej średniej cenie wykonania usług tego rodzaju na terenie miejscowości, w której znajduje się miejsce ubezpieczenia.

Postępowanie w razie powołania rzeczoznawców

§ 71

1. Ubezpieczony lub PZU SA mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny lub wysokości szkody.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców, Ubezpieczony oraz PZU SA mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wyda opinię.
3. Każda z osób, o których mowa w ust. 1, ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszą Ubezpieczony oraz PZU SA po połowie.

Wypłata odszkodowania lub świadczenia i obowiązki informacyjne PZU SA

§ 72

1. PZU SA wypłaca świadczenie, w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia PZU SA wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. PZU SA jest zobowiązany:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który ta osoba wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania;
 - 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci świadczenia, do zawiadomienia pisemnie osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części, a także do wypłacenia bezspornej części świadczenia;
 - 3) jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osoby występującej z roszczeniem, w terminach określonych w ust. 1 i 2, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia oraz do pouczenia o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;

- 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, oraz poszkodowanemu lub uprawnionemu informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości świadczenia; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
- 5) do udostępniania osobom, o którym mowa w pkt 1, oraz poszkodowanemu lub uprawnionemu, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie Ubezpieczonego, Ubezpieczającego, uprawnionego z umowy ubezpieczenia lub poszkodowanego, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości świadczenia.

§ 73

Jeżeli po wypłacie odszkodowania Ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest zwrócić niezwłocznie PZU SA odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU SA. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz PZU SA podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

§ 74

PZU SA wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

Przejście roszczeń na PZU SA

§ 75

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.
2. Nie przechodzą na PZU SA roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

3. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę albo je ograniczył, PZU SA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie przez PZU SA odszkodowania, wówczas PZU SA może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

Rozdział IX

Postanowienia końcowe

§ 76

1. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi lub zażalenia, dotyczących realizacji przez PZU SA umowy ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 2, adresem skargi lub zażalenia, właściwym do ich rozpatrzenia, jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga lub zażalenie dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU SA. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga lub zażalenie dotyczy.
2. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest Regionalne Centrum Likwidacji Szkód właściwe ze względu na miejsce likwidacji szkody.
3. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
4. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ust. 1–3, Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 77

Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 78

OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 lipca 2012 roku.